

ISSN 1855-7511

Poština plačana pri pošti 2277 Središče ob Dravi

SREDICA

GLASILO OBČINE SREDIŠČE OB DRAVI

letnik IV

številka 3

september 2010

Jasna Munda

Jesen

Jesen. V dneh, ko nastaja ta uvodnik, koledarska jesen še ni potrkala na naša vrata, a dogajanja in spremembe v naravi že močno napovedujejo njen skorajšnji prihod, letošnje vreme pa nam tako ali tako večkrat daje občutek pozne jeseni.

Jesen v naravi. Sadje dozoreva. Grozdje rumeni. Buče na poljih čakajo na trebljenje. Krompir je pospravljen. »Antiva« in radič se bohota na vrtovih. Jesenski jurčki, »marele« in ostale gobe kličejo po sprehodih v gozdovih. Jutranja megla se vleče čez polja in travnike. Živali se pripravljajo na zimo. Ptice selivke se odpravljajo na dolgo pot. Dnevi se krajšajo. Listje na drevju spreminja barvo in gozdovi bodo kmalu zažareli v pisani paleti toplih jesenskih odtenkov.

Tudi ljudje smo začutili jesen. Hitimo z jesenskimi opravili na poljih, vrtovih, sadovnjakih, travnikih, vinogradih, ... pospravljamo napihljive bazene in otroška igrala okrog hiš, pripravljamo ozimnico in kurjavo za zimo, v omarah iščemo toplejšo garderobo, se nastavljamo še zadnjim toplim sončnim žarkom in razmišljamo, kako hitro beži čas.

In tako, jesen za jesenjo, vse do jeseni življenja. Kot vsak letni čas ima tudi to življenjsko obdobje - kljub tegobam in težavam - lahko veliko lepega. Modrost, pridobljeno v šoli življenja. Umirjen korak. Spomine na vesele in srečne trenutke. Opazovanje sadov svojega dela. Pogled na zbrano družino. Druženje z vnuki. Srečanja s prijatelji. Čas za stvari, za katere nikoli ni bilo dovolj časa.

Jesen je res lepa. Za mnoge je to najlepši letni čas.

Jesen je pa tudi bogata, bogata v naravi in jeseni življenja. Bogata pa je tudi jesenska številka Sredice. Prinaša pregled dogodkov v naši občini, nasvete za izboljšanje zdravja in počutja, pismo zdravljenega odvisnika ter še veliko drugih zanimivih prispevkov. ... In ker je to predvolilna številka, najdete tokrat v Sredici tudi propagandna predvolilna sporočila.

Prijetno branje vam želimo in še lepšo jesen.

Jurij Borko, župan

Ureditev trga v Središču

Trg v Središču ob Dravi dobiva svojo končno podobo. Gradbena dela so zaključena. Montirajo opremo, ki je priznana v okviru ureditve. Nove stojnice smo že uporabili za prireditve Praznik buč v oljarni. Sadijo drevje in grmovje, postavljajo klopi, stebričke in oglasne table. Naše pridne in skrbne občanke bodo zopet zasadile rože, kar bo še dodatno polepšalo izgled trga.

Po tehničnem prevzemu bomo trg uporabljali za razne prireditve, sejme, naši občani in drugi pa bodo tukaj lahko posedeli, pokramljali ... Na žalost nam Zavod za varstvo

Nadaljevanje na naslednji strani

Nadaljevanje s prejšnje strani

kulturne dediščine Maribor ni dovolil obnoviti vodnjaka, ki smo ga zaenkrat zaščitili s talno ploščo.

Občina bo v kratkem pripravila potreben odlok, po katerem bo možno na trgu najeti prostor in stojnice za prodajo domačih pridelkov in izdelkov.

Trg s tem ne bo dobil samo nove oblike in podobe, ampak predvsem svojo namembnost, na njem bo torej tudi tržnica. Upam, da bomo to želeli in znali izkoristiti.

Obisk v Osečini

Občina Osečina nas je 28. in 29. avgusta povabila na sejem sliv (Sajam šljiva), na katerem se predstavljajo različni pridelovalci in predelovalci njihovega najmočnejšega produkta - sliv. Na sejmu se je predstavilo tudi Turistično društvo Središče ob Dravi. Območna obrtna zbornica Ormož je tam postavila stojnico, ki je bila množično obiskana. Ponudili pa so tudi veliko naših dobrot in promocijskega materiala.

Vodstvo občine Osečina in njihovi folklorniki so že bili naši gostje ob martinovem v letu 2008 in 2009, obreški folklorniki pa so že v letu 2007 sodelovali na njihovem sejmu.

Na sprejemu pri županu občine Osečina, kjer je bilo prisotnih kar nekaj delegacij iz drugih držav in iz Srbije, smo bili deležni velike pozornosti in vljudnosti. Ogledali smo si tudi sejem sliv in nekaj znamenitosti njihove občine.

Iz Osečine smo se vrnil z zelo dobrimi vtisi, z obljubo, da nas obiščejo ob martinovem. Medsebojne stike na občinski, gospodarski in kulturni ravni pa bomo razvijali še naprej.

Vrtec Navihanček ima novo streho

V septembru nam je končno uspelo prekriti tudi streho na vrtcu Navihanček. Zadnja leta smo ob velikih neurjih trepetali, da nam ne bi streha popustila in nam uničila tudi zgradbo vrtca, kar bi za vse pomenilo veliko katastrofo. Ob pomoči občine in nekaterih izvajalcev del na OŠ smo

sestavili finančno konstrukcijo in streho prekrili s pločevino, ki ima dodatno izolacijo. Naši malčki in tudi zaposleni v vrtcu se bodo sedaj počutili veliko bolj varne, to pa bo gotovo vplivalo na njihovo dobro počutje in delo.

Posebej bi se zahvalil za zagotovljena finančna sredstva firmam Holermous d.o.o iz Ormoža, iz naše občine pa Dogša d.o.o in Slog Interier.

Toni JELOVICA, g. č. I. stopnje, predsednik GZ Središče ob Dravi

Prvi dan gasilcev Gasilske zveze Središče ob Dravi

Z ustanovitvijo dveh novih občin smo si začeli postavljati vprašanja, ali naj ustanovimo svojo zvezo ali pa ostanemo v Gasilki zvezi Ormož. Na našem področju smo nekaj časa tehtali, razmišljali in modrovali o gasilski zvezi. V središki občini sta samo dve gasilski društvi, zato je bila odločitev še težja. Postavljala so se razna vprašanja: o financiranju, lastnem prostoru in usposobljenem kadru za vodenje nove gasilske zveze.

V začetku leta 2008 sta obe društvi na svojih rednih letnih občinskih zborih končno sprejeli sklep, da se začnejo postopki za ustanovitev zveze. Za ustanovitev nove zveze sta bila zadolžena oba upravna odbora gasilskih društev Središče ob Dravi in Obrež. S svojo namero smo obvestili občinski svet in g. Jurija Borka, župana občine Središče ob Dravi, kajti z ustanovitvijo nove zveze je bilo potrebno zagotoviti tudi finančna sredstva za nemoteno delovanje. Med pripravami za ustanovitev zveze smo se dogovorili, da bodo prostori nove gasilske zveze v gasilskem domu v Središču ob Dravi (nekdanji prostor krajevne skupnosti). S pomočjo vodstva občine Središče ob Dravi smo obnovili prostore, tako da smo konec oktobra leta 2008 slovesno ustanovili gasilsko zvezo Središče ob Dravi in prevzeli v uporabo nove prostore. To je kratek oris ustanovitve gasilske zveze Središče ob Dravi.

Dve prostovoljni gasilski društvi v občini sta združeni v gasilsko zvezo, ki skrbi za izvajanje gasilske službe in izobraževanje članov, članic in mladine. Naloge in izvajanje gasilske službe so določene z uredbo vlade RS za organiziranje in opremljanje sil za zaščito in reševanje ter po pravilih gasilske službe. Operativne gasilske enote v občini Središče ob Dravi so odgovorne županu občine. Občina pa nam zagotovi sredstva za delovanje društva. Glede na stopnjo ogroženosti je število operativnih gasilcev v posameznih društvih predpisano v uredbi, odvisno pa je od kategorizacije društva.

Z ustanovitvijo gasilske zveze smo v lanskem letu začeli razmišljati tudi o praznovanju 1. dneva gasilk in gasilcev občine Središče ob Dravi. Obenem pa je nastala še pobuda o lastnem praporju. Zato smo v program dela gasilske zveze zapisali, da bomo ob praznovanju prvega dneva gasilcev razvili nov prapor gasilske zveze. Zaradi gospodarske krize, ki ni obšla tudi naših krajev, smo sprva bili skeptični, če nam bo uspelo. Prvi odzivi na naše prošnje pa so bili vzpodbudni. Vsem, ki so darovali za žebličke in trakove, se jim v svojem imenu, kakor tudi v imenu GZ Središče ob Dravi še enkrat najlepše zahvaljujem. Enako velja za čestitke vsem prejemnikom priznanj GZ Središče ob Dravi in plamenice GZ Slovenije.

Ob neurju z močnim deževjem so vsi naši in tudi sosednji gasilci nesebično priskočili na pomoč ogroženim občanom. Hvala!

Zahvaljujem se vsem članom, članicam in mladini prostovoljnih gasilskih društev Obrež in Središče ob Dravi za delo in trud, ki so ga v minulih letih s prostovoljnim delom vložili v delovanje gasilske zveze Središče ob Dravi. Upam, da se bo v delovanje gasilske zveze vključilo čim več mladih članov in članic, tako da bomo s skupnimi močmi uresničili cilje, ki si jih bomo zastavili. Le tako bo naša gasilska zveza v prihodnje napredovala in se razvijala.

NA POMOČ!

Zdenka Dogša

MED NAMI ŽIVIMO

ZDRAV DUH V NEMIRNEM TELESU

Ni važno, kako visoka je penzija, temveč kako dolgo jo prejemaš, je rek, za katerega Rupert Borko pravi, da še kako velja! In on jo prejema, kot nam pove, že 22 let. Čeprav je nizka, mu to ne preprečuje njegovih aktivnosti. Kljub temu da se nevarno približuje osemdesetim, ob vrnitvi z enotedenskega dopusta na morju vpraša ženo: »Kam pa greva jutri?« Rupert, rojen daljnega leta 1933, še vedno poln energije, delavoljnosti in življenjskega optimizma, namreč nikakor ni rad na enem mestu.

»Pri Rupertu« ni samo ime hišne slaščičarne, ampak ...

R. Borko: »Rupert je bilo ime že mojemu očetu, ki je leta 1912 zgradil to hišo. Bil je obrtniški mojster - sedlar, po domače sotlar, in pri njem so se zbirali mnogi kmetje, ki so potrebovali opremo za svojo vprežno živino. Po očetu pa nisem dobil samo njegovega imena, po njem sem podedoval tudi veselje do sedlarskega poklica, zato sem se začel pri njem po osnovni šoli in nižji gimnaziji tudi učiti. Žal pa mi je oče čez pol leta umrl. Njegovo delavnico je prevzel mojster Vinko Tkalec, da sem se lahko izučil poklica. Obrtniških mojstrov je bilo v tistih časih mnogo več kot danes. V naših krajih so bili znani čevljarji, sedlarji, krojači, šivilje, kovači, kolarji, avtomehaniki in drugi. V Središču je delovala celo obrtna šola s petintridesetimi vajenci.«

Mladost v tistih časih verjetno ni bila lahka?

R. Borko: »Ko sem se izučil za poklic, sem moral k vojakom. Po opravljeni vojaščini pa sem se odpravil v Maribor, da bi tam opravil mojstrski izpit. Delal sem v Obrtnem sedlarstvu, ki je poleg sedlarskih opravljalo še tapetniška in lakirarska dela pri izdelavi kočij. Iz Maribora sem se po osmih letih vrnil, saj sem doma že imel družino in posledično veliko domotožje. Delo sem si našel na Hrvaškem, kjer sem v čakovskem Tapetarju opravljal tapetniška

dela za mnogo manjšo plačo 30 let. Opremljali smo železniške vagonce.«

Ob prihodu sem Vas našla v delavnici. Torej kot upokojenec niste prenehali s tem delom?

R. Borko: »Tapetniško - sedlarska dela sem opravljal v začetku svojega upokojenskega obdobja, pa še to bolj ljubiteljsko kot pa z namenom, da bi si popravil finančno situacijo zaradi nizke pokojnine. V glavnem je šlo za domače potrebe ali pa usluge prijateljem in znancem. Ker pa sem »sotlar« po duši, je moje ljubiteljsko delo sedaj v glavnem posvečeno opremi za konje.«

Torej ste prav zaradi dobro in skrbno opravljenega dela tako cenjeni med lastniki konj. So Vam konji v enako veselje kot ukvarjanje z opremo zanje?

R. Borko: »Veselje do teh lepih živali je imel že moj oče, zato je ob hiši zgradil tudi hlev zanje. Vendar niti on niti pozneje jaz nisva imela možnosti ukvarjati se z njimi. To je uspelo mojemu sinu in sam sem mu vedno z veseljem pomagal. Njemu in njegovim prijateljem. Vedno so potrebna kakšna popravila pri opremi za konje. Še posebno, ko so različne športne aktivnosti z njimi. Vse to pa delam seveda letom primerno.«

Poleg tega, da Vas poznamo po tem specifičnem in izumirajočem poklicu, pa Vas mnogi bolj poznajo kot neutrudnega pevca v različnih zborih.

R. Borko: »Pelo in igralo se je v naši družini vedno. Oče je bil pri tamburaših, pa tudi citre je znal igrati. Sam sem pel že v šoli, pozneje pa v različnih moških in mešanih pevskih zborih. V cerkvenem zboru pojem od 1962. leta. S člani smo radi sedli po maši ali po pogrebu in se še malo družili. Na žalost pa se vedno bolj »redčimo«, saj je težko s pridobivanjem mladih pevcev. Pa še brez pevovodje smo ostali. Zbor pa v takšnih razmerah ne more napredovati!

Drugače pa je pri upokojenskem pevskem zboru, za čigar ustanovitev sva se zavzemala skupaj s pokojnim Francem Forstnarščem. Imeli smo srečo, da smo imeli v glavnem dobre pevovodje. Še posebej smo »dobro speglani« pod vodstvom Dragice Cvetko. Ponosni smo na svoje delo pri rednih in resnih vajah ter seveda na svoje uspešne nastope na koncertih, srečanjih, pevskih revijah, zborih upokojencev ... Sam bi si želel še več nastopati in s tem še kam iti, vendar danes ni toliko možnosti.«

Vaše aktivnosti, ki jih še ne poznamo?

R. Borko: »Dolgo sem bil aktiven v upravnem odboru Društva upokojencev, sedaj pa naj delajo mlajši. Sicer pa se udeležujem vseh aktivnosti društva, še posebej izletov, saj zelo rad potujem. Z ženo greva vsako leto na tradicionalni »upokojenski dopust«. Sem tudi član društva DTV Partizan in Konjeniškega društva. Rad sem povsod tam, kjer se kaj dogaja ali se kam gre. Pa tudi, če je to samo vožnja s kočijo in seveda ni preveč hitra. Včasih sem se zelo rad vozil s kolesom, sedaj pa postajam »nevaren«. Še vedno pa sedem v avto in opravi kakšno vožnjo na krajši relaciji, če je treba.«

Bi dodali še kaj za konec najinega razgovora?

R. Borko: »Rad živim, rad delam in postorim kaj okrog hiše. Rad se smejem in se šalim, rad sem med veselimi ljudmi, rad kam grem. Rad imam svojo družino, vnuke, pravnuke in se ukvarjam z njimi. Rad poklepetam s sokrajani v naši slaščičarni. Rad ...«

Agencija RS za okolje, Oddelek za porečje reke Drave

Živeti ob vodi in z vodo

Napotki občanom, ki živijo ob vodotokih

Prav je, da se ljudje, ki živijo v krajih, ki so tako ali drugače povezani z vodami, podrobneje seznanijo z vsebino, ki jo predpisuje na tem področju zakonodaja.

Nov Zakon o vodah ZV-1 (Uradni list RS, št. 67/2002) je stopil v veljavo 10. 8. 2002. V letu 2008 je bila sprejeta tudi sprememba Zakona o vodah in objavljena v Uradnem listu, št. 57/2008. Prav tako so bili sprejeti različni podzakonski akti, ki omogočajo izvajanje tega zakona.

Osnovna naloga Zakona o vodah je urejanje upravljanja z morjem, celinskimi in podzemnimi vodami ter vodnimi in priobalnimi zemljišči. Cilj upravljanja z vodami ter vodnimi in priobalnimi zemljišči je doseganje dobrega stanja voda in drugih z vodami povezanih ekosistemov, zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje in uravnavanje vodnih količin in spodbujanje trajnostne rabe voda, ki omogoča različne vrste rabe voda ob upoštevanju dolgoročnega varstva razpoložljivih vodnih virov in njihove koristi.

Zakon površinske vode razvršča v 1. in 2. red. V Občini Središče ob Dravi so vodotoki 1. reda tisti, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo (npr. Trnava).

Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo (korito) tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe in je lahko v lasti osebe zasebnega ali javnega prava.

Zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, je priobalno zemljišče celinskih voda. Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah **1. reda 15 metrov** (znotraj območij naselja), oz. **40 metrov** (zunaj območij naselja) od meje vodnega zemljišča, na vodah **2. reda pa 5 metrov** od meje vodnega zemljišča. Vlada lahko določi drugačno zunanjo mejo priobalnih zemljišč, ki razširi priobalno zemljišče, če je to potrebno, n.pr. zaradi varstva voda, urejanja voda, izvajanja javnih služb ...

Omejitve lastnikov vodnega ali priobalnega zemljišča, povezane s splošno rabo vodnega dobra in z izvajanjem javnih služb, so sledeče:

- lastnik vodnega ali priobalnega zemljišča mora dopustiti vsakomur neškodljiv prehod čez svoje zemljišče do vodnega dobra (vodotoka) ter dopustiti splošno rabo vodnega dobra;

- lastnik objekta objekta in naprave, ki je bila zgrajena na podlagi pravno močnega dovoljenja za poseg v prostor, pa parcela pozidana na stavbnem zemljišču sega do meje vodnega zemljišča, mora dovoliti prost prehod ob vodnem dobru;
- raba priobalnega zemljišča, ki je neposredno povezana s splošno rabo (zadrževanje na priobalnem zemljišču in odlaganje predmetov za kopanje, potapljanje, drsanje, plovbo in podobno), je dovoljena, če se lastniku priobalnega zemljišča s takšno rabo ne povzroča škoda;
- na vodnem ali priobalnem zemljišču ni dovoljeno postavljati (fiksni) objektov ali drugih ovir, ki bi preprečevale prost prehod ob vodnem dobru;
- lastnik vodnega ali priobalnega zemljišča mora zaradi izvajanja javne službe izvajalcu javne službe (VGP Drava Ptuj, d.d.) dovoliti izvajanja z javno službo povezanih del in omogočiti neškodljiv dostop na to zemljišče;
- lastnik priobalnega zemljišča zaradi navedenih omejitev nima pravice do odškodnine, razen za navadno škodo.

Prepovedi

Na vodnem in priobalnem zemljišču je prepovedano:

- odlaganje ali pretovarjanje nevarnih snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
- odlaganje odpadkov.

V vode je prepovedano izlivati ali odmetavati snovi in predmete, ki lahko ogrožajo življenje in zdravje ljudi, vodnih ali obvodnih organizmov, ovirajo pretok voda ali ogrožajo vodne objekte in naprave. V vode je prepovedano odmetavati tudi vsakršne odpadke.

V površinskih vodah ter na vodnem in priobalnem zemljišču je prepovedano pranje vseh vozil in drugih strojev ali naprav.

Država zagotavlja varstvo pred škodljivim delovanjem voda na ogroženih območjih. Pri določitvi prioritete se upoštevajo zlasti:

1. velikost naselja, pomen infrastrukture, kulturne dediščine ali zemljišča;
2. naravne in socialne razmere na območju, ki ga je treba varovati;
3. potrebni ukrepi za varstvo pred škodljivim delovanjem voda, vključno z oceno njihove izvedljivosti, višino stroškov ter posledicami za naravno ravnovesje;
4. občutljivost vodnega telesa zaradi možnosti nenadnega onesnaženja.

Varstvo pred škodljivim delovanjem voda lahko zagotavlja tudi lokalna skupnost sama ali skupaj z drugimi pravnimi ali fizičnimi osebami, ob soglasju ministrstva.

Naloga države v času povečane stopnje ogroženosti zaradi škodljivega delovanja voda je, da prek obvezne gospodarske javne službe zagotavlja izvedbo izrednih ukrepov, kot so:

- ukrepi na vodnih, priobalnih in drugih zemljiščih ter vodni infrastrukturi, s katerimi se prepreči povečanje posledic škodljivega delovanja voda,
- celodnevna dežurna služba pri izvajalcu javne službe,
- povečan nadzor nad vodno infrastrukturo in na vodovarstvenih območjih,

Nadaljevanje na naslednji strani

Nadaljevanje s prejšnje strani

- odstranjevanje plavja in omogočanja pretočnosti struge tekočih voda,
- izvajanje začasnih ukrepov (postavitve obrambnih nasipov, nasutij, prebojev),
- spremljanja nenadnega onesnaževanja voda.

Sanacija posledic škodljivega delovanja voda na vodnem, priobalnem ali drugem zemljišču ali na vodni infrastrukturi, ki je v lasti države, se izvaja na podlagi programa sanacije. Sredstva za njihovo sanacijo zagotovi država.

Država prek obvezne gospodarske javne službe zagotavlja (redno) vzdrževanje vodnih in priobalnih zemljišč ter vodne infrastrukture. Na vodni infrastrukturi, ki je namenjena tudi splošni rabi za javne površine, kot so zelenice, poti, parki, rekreacijske površine ipd., zagotavlja izvajanje nalog lokalna skupnost.

Ne glede na prejšnji odstavek lastnik ali drug posestnik vodnega ali priobalnega zemljišča zagotavlja košnjo in odstranjevanje prekomerne zarasti na bregovih, odstranjevanje plavja, odpadkov in drugih opuščenih ali odvrženih predmetov in snovi z vodnih in priobalnih zemljišč ob vodah 2. reda. Oseba iz prejšnjega odstavka na vodnih in priobalnih zemljiščih ne sme odlagati materialov in snovi, o odlaganju tretjih oseb pa mora obvestiti vodovarstvenega nadzornika (VGP Drava Ptuj, d.d.) ali okoljskega inšpektorja (100. člen ZV-1).

Poseg v prostor, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, se lahko izvede samo na podlagi **vodnega soglasja**. K vlogi za pridobitev vodnega soglasja je potrebno priložiti dokumentacijo, ki jo predpisuje Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vloge za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, 25/2009). Vlogo se naslovi na MOP, Agencijo RS za okolje, Urad za upravljanje z vodami, Oddelek porečja reke Drave, Krekova 17, Maribor.

Pravna ali fizična oseba, ki namerava izvesti tak poseg v prostor, lahko od ministrstva zahteva **informacijo** v zvezi s predpisanimi pogoji, ki jih mora izpolnjevati nameravani poseg, nanašajo pa se na varstvo voda, urejanje voda, varstvo naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov in obstoječe vodne pravice drugih oseb. V primerih, ko gre za gradnjo ali spremembo namembnosti, za katero je treba pridobiti gradbeno dovoljenje, mora investitor pred začetkom izdelovanja projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja pridobiti **projektne pogoje**, k projektnim rešitvam pa vodno soglasje.

V primerih, ko gre za poseg v prostor, za katerega ni treba pridobiti gradbenega dovoljenja po predpisih, ki urejajo graditev objektov, je pa treba pridobiti vodno soglasje, mora pravna ali fizična oseba, ki namerava izvesti poseg v prostor, pred začetkom izvajanja posega pridobiti **projektne pogoje**, ki jih mora izpolnjevati nameravani poseg. K rešitvam za izvedbo tovrstnega posega v prostor pa mora pravna ali fizična oseba pridobiti **vodno soglasje**.

Za vse informacije na to temo se lahko obrnete na Agencijo RS za okolje, Oddelek za porečje reke Drave, Krekova ul. 17, 2000 Maribor (tel: 02-250-77-50) ali na koncesionarja, ki izvaja gospodarsko javno službo na področju urejanja voda na porečju reke Drave - VGP Drava Ptuj, d.d., Žnidaričevo nabrežje 11, Ptuj.

Poletne otroške radosti ob poplavi na Strasu

To je le nekaj tem in informacij, ki zadevajo nas vse, ki živimo ob vodah in z vodami, in to smo v določenih situacijah na nek način skoraj vsi. Kdaj drugič pa še kaj o izgradnjah neustreznih mostov in prepustov, neustreznih gozdnih vlakah in cestah, ribnikih, malih hidroelektrarnah in drugih posegih, ki lahko negativno vplivajo na vodni režim ali stanje voda.

OBVESTILA UREDNIŠKEGA ODBORA

Prispevke za glasilo, rešitve križank in nagradnih vprašanj pošiljajte na naslov: Uredniški odbor Sredice, Občina Središče ob Dravi, Trg talcev 4, 2277 Središče ob Dravi ali v elektronski obliki na urednistvo@sredisce-ob-dravi.si, lahko pa jih oddate tudi v poštni nabiralnik v avli občinske zgradbe.

Za naslednjo številko glasila pričakujemo vaše prispevke do **20. novembra 2010**.

Vsem zainteresiranim sporočamo, da so donacije za glasilo Sredica možne na račun: Občina Središče ob Dravi, številka transakcijskega računa 01402-0100020268, s pripisom: donacija za Sredico in sklicem: 00-7301. Donacije bodo namenjene pokrivanju stroškov izhajanja Sredice.

Vsem avtorjem prispevkov se iskreno zahvaljujemo in si želimo uspešnega sodelovanja tudi v prihodnje, hkrati pa pozivamo vsa društva in organizacije, da sproti pripravite in posredujete prispevke o aktivnostih, ki jih izvajate. Bralce Sredice vabimo, da se nam pridružijo s svojimi prispevki in tako pomagajo pri ustvarjanju našega občinskega glasila.

Uredniški odbor si pridržuje pravico spremembe naslova, izbire in krajsanja člankov. Pred objavo v glasilu so vsi teksti lektorirani. Avtorje prispevkov, ki želijo po lektoriranju ponovno pregledati svoje besedilo, prosimo, da to navedejo ob oddaji prispevka.

Vsem reševalcem križanke 2/10, ki so poslali pravilna gesla, čestitamo in se zahvaljujemo za sodelovanje. Kot dobitnik nagrade - knjigo nadaljevanje Središke kronike (ko bo izšla), je bil izžreban Jožef Raušl, Poštna ulica 10, Središče ob Dravi.

Maja Rajh

Poletne aktivnosti Turističnega društva

Kot veste, sta župana občin Središče ob Dravi in Mislinja 10. 4. 2010 v središki Sokolani podpisala listino o pobratenuju občin. Središčani smo Mislinjčane obiskali ob njihovem občinskem prazniku, in sicer 24. junija. Člani TD Središče ob Dravi, župan Jurij Borko ter drugi občani Središča smo bili prisotni na svečani seji občine Mislinja, kjer sta župana obeh občin podpisala listino o pobratenuju. Sejo so popestrili z zanimivim kulturnim programom, nadaljevali pa z veselim druženjem. Nekateri so si pod vodstvom izkušenega jamarja ogledali jamo Huda luknja, nato pa goreče navijali za moštvo, ki je zastopalo občino Središče ob Dravi na prijateljskem nogometnem turnirju.

Srečanje smo zaključili z večerjo in plesom ob prijetnih zvokih harmonike. Pozno zvečer smo se nasmejanih obrazov srečno vrnili v Središče. Aktivnosti turističnega društva Središče ob Dravi med poletjem niso zamrle. V juniju smo že tradicionalno sodelovali na mednarodnem sejmu MESAP v Nedeljišču, kjer smo skupaj z obrtno podjetniško zbornico Ormož predstavljali storitve naših krajev, obiskovalce pa pritegnili s kulinaricnimi dobrotami, z vinom domačih vinogradnikov in odličnim bučnim oljem središke oljarne.

Avgusta smo sodelovali na prleškem sejmu v Ljutomeru ter poskusili čim bolje predstaviti našo občino, nekaj članic turističnega društva pa se je pomerilo v kuhanju kisle juhe na dnevih turizma na Kogu. V okviru Marijinega praznika pa so članice turističnega društva pripravile pogostitev pred vhodom središke kapele.

Zadnje avgustovske dni (od 27. 8. - 29. 8. 2010) smo se člani Turističnega društva Središče ob Dravi, predstavniki obrtno pod-

jetniške zbornice Ormož ter vinogradnik Milan Hlebec s Koga odpravili na sejem sliv v Osečino. Tam smo obiskovalcem predstavili predvsem našo turistično ponudbo, poskusili pa so lahko tudi domače jedi, ki so jih pripravile članice TD (npr. dobrote iz bučnega olja, zaseko, namaz ...) ter kozarček vina naših vinogradnikov. Na razstavnem prostoru nas je obiskal tudi župan občine Središče ob Dravi Jurij Borko. Folklorniki iz Podgorcev, sestre Nedeljko in mešani pevski zbor Društva upokojencev Ivanjkovci pa so s kulturnim programom poskrbeli za še večjo prepoznavnost naših krajev. Domačini so se na sejmu predstavljali s slivovim žganjem, s svežimi in suhimi slivami ter raznimi drugimi izdelki iz sliv.

Na poti domov smo se ustavili v Bijelini (Bosna in Hercegovina), kjer smo se okrepčali s kosilom in se sprehodili po »etno selu«.

Vsem udeleženi bo gostovanje na sejmu ostalo v lepem spominu, saj smo bili deležni prijaznega in gostoljubnega sprejema.

Sejem sliv

Sejem MESAP

Etno selo

Mladinski center Ormož, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti,
OI Ormož in Klub ormoških študentov

za vas pripravljajo

GLEDALIŠKI ABONMA 2010/11

5 mesecev, 5 predstav, obilo smeha in zabave

od novembra 2010 do marca 2011

informacije:

www.mco.si ali oi.ormoz@jskd.si ali 02/741-13-70

Naj vas v zimskih večerih greje smeh v družbi najboljših!

OBVESTILO BRALCEM

Organizatorje prireditev v času med obema izdajama Sredice smo člani Uredniškega odbora pozvali k pripravi člankov in slikovnega gradiva o le-teh. Bralce, ki pogrešate prispevke o dogodkih iz tega obdobja, obveščamo, da se organizatorji niso odzvali našemu povabilu.

Uredniški odbor

Zdenka B. Slavič

»Oprta vrata« središke oljarne

Na 8. prazniku buč v organizaciji oljarne in Turističnega društva Središče smo bili priča zanimivemu in prijetnemu dogodku.

Že na predvečer prireditve so se po krajih pojavili aranžmaji z bučami. Marsikatero hišo so krasile buče vseh vrst. Zjutraj se je najprej oglasila pred oljarno naša središka godba na pihala, saj nobena pomembnejša prireditev v našem kraju ne mine brez nje. Res so dobri ti naši muzikantje! In potem, kot že ponavadi, pozdravi, zahvale, govorance. Na dvorišču oljarne je bila razstava izdelkov pridnih rok domačih gospodinj ter članic našega in gostujočih društev. Saj si človek res niti misliti ne more, kaj vse je moč pripraviti iz buč, bučnic in bučnega olja. Kar sline se ti pocedijo. In na srečo nekaj teh dobrot lahko potem tudi poskusiš v velikem šotoru. Tu09-21 se lahko kar mimogrede naješ in napiješ. V oljarni, kjer stiskajo olje, spoznaš celotno tehnologijo pridelave bučnega olja in tam obiskovalcem postrežejo tudi z jajci, pečenimi na bučnem olju. Pozdravita te vinska in jabolčna kraljica. Občuduješ lahko celo zbirko najrazličnejših buč. Učenci osnovne šole podarjajo ročno izdelane bučke, lahko pa si izbereš še kakšno njihovo sliko - na temo buč. Hvala.

In na odru dogajanje - pojejo ljudske pevke in pevci, igrajo muzikantje, nastopita pogumna mlada igralka Florjanca in njena teta Zofi. Ja seveda, obreški folkloristi še posebej popestrijo dogajanje s svojim »pojštertancom«. Nastopi še »teta Tončka« iz TV-oddaje Slovenija ima talent. Dobra je ta »teta«, ki zna tako posnemati Janšo, Pahorja, Pečeta, Rodeta in še koga. Domov lahko greš z venčem pravega »lükarskega lüka«

in z odličnim ajdovim kruhom ali pa »s klecinprotom« z orehi, z velikim sladoledom, prelitim z odličnim središkim bučnim oljem, in če imaš še posebno srečo, kot sem jo imela jaz, se pripelješ domov celo s konjički našega središkega slaščičarja in ljubitelja konj - Boža. Da, mislim, da se splača stopiti skozi »odprta vrata« naše oljarne.

Danica Žerjav, Kulturno društvo Obrež

Prangerjada

V življenju slišiš kakšno manj znano besedo, pa ne raziščeš njenega pomena, se te pač ne dotakne. Ste že slišali za prangerjado?

V letošnjem juliju smo obreški kulturniki s turističnim društvom odpotovali na prangerjado v Predgrad. Odpotovali smo na jug naše domovine v čudovito neokrnjeno kočevsko naravo. Jugovzhodno od Kočevja leži manjše strnjeno naselje Predgrad, kjer vsako leto s prireditvijo ohranjajo srednjeveško tradicijo sojenja na prangerjih. Domačini se predstavijo v zanimivih kostumih. Plešejo srednjeveške plese, v goste pa povabijo še skupine iz oddaljenih krajev.

In kaj je pranger? Sramotilni steber, ki je bil v davnih časih postavljen sredi vasi, kjer so nanj privezali »grešnike« in jih z bičanjem, vpričo vaščanov, kaznovali. Tak prestopnik je bil k stebru privezan kar nekaj časa. V poduk vaščanom in svojo sramoto.

Prireditve je potekala zvečer. Mi pa smo prišli dovolj zgodaj, da smo se lahko odpeljali še do kanjona Kolpe. Kar nekaj kopalcev se nas je ojunalo in uživalo v čudoviti reki. Budnemu očesu ni ušlo, kako malo je treba, da narediš v naravi prijetno kopaljšče. Nobenega velikega posega v naravo ni bilo videti. Diagonalno čez reko je narejen umetni lesen jez, ki zadržuje vodo za kopanje. Prodnata tla so božala podplate, metrski slap pa je bil doživetje za oči in dušo. V edinem gostinskem objektu so bogato poskrbeli za ribje jedi in pijačo. Kopalci pa so kar prihajali na obrežje reke.

Sonce je počasi zahajalo za goste kočevske gozdove. Na prireditveni oder je stopil srednjeveški princ (kočevski župan Janko Veber), ki je pozdravil nastopajoče in gledalce ter spregovoril o pomenu te prireditve. Srednji vek, za mnoge vek prekletstva in preganjanja. Voditelja pa sta z recitacijo pesmi Mateja Bora »Sel je popotnik skozi atomski vek« pripeljala prireditve do zaključka.

V vsakem kraju domačini lahko naredijo čudovito urico kulturnega programa, samo treba je strniti glave in vrste.

Ženica

Sedela je sama na klopi in nemo strmela v svet.
V mimohodu sem ji zaželela
lep in dober dan.

Vzdramila se je in mi dejala:
Kdo si deklíč, ki pozdravil si me?

Pridi, podaj mi roko, da začutim te,
ker po dlani spoznala bom tvoje srce,
saj moje oči ne vidijo te.

V trenutku se mi stemni pred očmi,
za hip se mi vse izgubi,
a, ko sežem ženici v dlan,
zavem se, kako hrabro srce imam.

Človek, ne uživaj svoje sreče
samo zase,
podari je delček drugemu še,
ker v takem trenutku spoznaš še,
kako sreča takim ljudem potrebna je.

Alojzija Lukner

Samo Žerjav

Poletna noč

Naša dekleta iz pevskega društva (ženske vokalne skupine) Jua so mi zadale prijetno nalogo, da napišem nekaj o njihovem, tokrat že petem, samostojnem koncertu.

Prvo, česar se spomnim, je to, da jih lani, po spletu raznih okoliščin, nismo imeli priložnosti samostojno poslušati. Večkrat sem Jasno spraševal, češ, bo kaj ... In je rekla, v 2009 gotovo ne, bo pa verjetno naslednje leto. Vsi dvomi so se mi razblinili, ko sem članici Jasno in Matejo nekega večera zagledal v lokalni gostilni. Bili sta povsem izmučeni, z notami in dvema bambusoma na mizi. »Vaje smo imeli, naporno je!« Super.

V uvodu v vroče poletje, ki se je kasneje izcimilo v vsesplošno avgustovsko močo, nas je Jua povabila na svoj že peti samostojni koncert. Prizorišče je ostalo isto, poslušalci se poznamo že s prejšnjih koncertov, le datum je bil nekoliko poznejši kot ponavadi. »Poletna noč« je bila edina pravilna izbira za naslov prireditve.

Dekleta, tokrat jih je bilo devet, so me presenetila s precej zahtevnim programom, ki gre lepo v uho, le pozoren in »pri stvari« je treba biti, če povem čisto laično. Moj osebni favorit je bila ena lepših slovenskih pesmi »Nad mestom se dani«, poslušali pa smo še »Ne čakaj na maj«, »Poletna noč«, »Na vrhu nebotičnika« in druge. Seveda tudi tokrat ni šlo brez odličnih gostov: Marko Horvat iz Obreža (stari znanec s prireditve Pokaži, kaj znaš). Uvodna Mežkova pesem »Julija« je bila ena od vrhuncev večera. Za klavirjem je sedel odlični Rok Mikec, na pomoč je na prijeten način, s kitaro, priskočila Barbara Zadravec. Omeniti pa velja še koreografijo Jureta Mastena. Aja, pa še polne mize sladkih dobrot po koncertu. Dekleta, namig za naslednje leto: Mogoče bi veljalo razmisliti o koncertu pod zvezdnim nebom, le lokacijo je treba poiskati. Drugače pa, če mogoče še kdo ne ve: V Središču imamo kvalitetno žensko vokalno skupino, pridite jih (Lucijo, Klavdijo, Aleksandro, Tamaro, Matejko, Polono, Moniko, Heleno, Jasno, Majo) poslušat!

Samo Žerjav

Na Smrekovec borovnice jest

Pozno poletje je kot nalašč za izlete v hribe. Boč, Donačka, Ivanjščica, Pohorje ..., Triglav. Ti vrhovi se nekako najpogosteje pojavljajo v zgodbah planincev in pohodnikov z našega, panonskega konca Slovenije. A koliko je še ostalih? Na stotine in stotine!

Smrekovec, slabih 1600 m visok vrh, je bil moj cilj poletnega izleta. Nekateri še na morju, drugi preleni, tretji odgovarjajoč »gora ni nora, tisti je nor, ki gre gor«, so se izmikali, zato sem se na pot odpravil kar sam. Tisti, ki že mogoče brskate po kakšnem zemljevidu, naj vam pomagam - Smrekovec najdete kakšnih ducat kilometrov severno od Mozirja. Če že, ste verjetno slišali zanj kot o edinem slovenskem vulkanu. Vendar naj vas razočaram, ni vulkan, le iz vulkanskih kamnin je zgrajen. Odličen teren za smrekove gozdove, gobe in borovnice. Na zakisanih tleh najdemo številne rastlinske vrste, ki jih drugod, na apnenčastih tleh, ni - zato je celotno Smrekovsko pogorje pristalo v okviru NATURE 2000.

Zemljevidi, ki so dostopni na spletu, se dobro izkažejo tudi na terenu. Niti ni treba v knjižnico.

Čim sem zapustil zadnjo strnjeno vas nekje za Mozirjem, sem parkiral avto ob prijetni krčmi, kjer se je drenjala skupina nedeljskih izletnikov, ki jim ni padlo na pamet, da bi se peš podali više, proti Smrekovcu. Premagal sem skušnjava in se začel vzpenjati. Mogoče me v gorah najbolj očarajo hribovske kmetije, še posebno tiste še aktivne. Na poti sem šel mimo treh. In prav vse so še naseljene, ljudje vztrajajo. Izviri polnijo korita z vodo za krave, ki se veselo pasejo. Krasen svet.

Skozi prijetne smrekove gozdove (trije jurčki so zadostovali za kar nekaj krožnikov juhe), ki se razprostirajo nad omenjenimi kmetijami, vodi pot do Doma na Smrekovcu. Nekateri se pripeljejo po ovinkasti, ampak solidni, cesti in nabirajo gobe ali pa borovnice, drugi opazujejo srečanje dveh bernardincev z družino koz, tretji se bosonogi nastavljajo soncu, sam pa se čim prej odpravim

na vrh, kajti treba je še peš v dolino. Kljub močnejšemu vetru si nisem mogel kaj, da si ne bi pod vrhom malo usedel med borovnice in se najedel do sitega. Kako jih lahko ljudje naberejo po kilograme in vozijo v doline prodajat? Ne vem, zelo zamudno opravilo po mojem. Nebo ni najbolj jasno, a Raduha in Ojstrica se vendarle vidita. Družbo mi delajo krave in skupina gorenjskih upokojenk. Spodaj pri domu si zaželim kaj toplega, a presenetni me »dalmatinski« delovni čas: od 18–22. A čaj si vendarle nekako izborim.

Mudilo se mi je v dolino. Da se ne smem več predolgo zadrževati, mi je skušal dopovedati tudi vodja kozje družine, ki me je dobesedno napodil z jase pod domom. Kar nekoliko temačno postane v gorah, ko sonce zaide. Ampak vseeno še pred tršo temo sem prišel v dolino Kramarice, kjer stoji še par starih mlinov. Zgolj za ljubitelje števil: Pet ur zmerne, mestoma zahtevne hoje. Še se vrnem!

Samo Žerjav

Špancierfest

Tale prispevek pišem iz Varaždinskih Toplic - varaždinski župan mi je namreč podaril en teden uživanja v termalnem raju, samo če naredim malo reklame v naši Sredici za festival Špancierfest. Šalim se, seveda.

Veliko vas je že slišalo za ta poletni festival (soroden mariborskemu »Lentu«, a vsaj po moje, boljši). Ampak še vedno nam ta neljuba meja dela v glavi probleme. No, mlajšim niti ne. Veliko se jih je letos odpravilo prek, v mesto kulture, kot Varaždin radi imenujejo, na kakšen koncert v sklopu festivala.

V zadnjem tednu v avgustu se na njem zvrsti cela paleta dogodkov: ulični gledališki in glasbeni nastopi, večji in manjši koncerti na prostem, množica ostalih spremljajočih dogodkov in, kar ni nepomembno - vse naštetu je (zaenkrat) še zastoj.

Varaždinsko, za promet zaprto baročno mestno jedro, je s svojim Špancierfestom postalo z leti izredno priljubljeno zbirališče kulture in zabave željnih domačinov, Zagrebčanov, vse več je tudi Slovencev. Tudi na odru. Letos je občinstvo očaral Zoran Predin. Če si boste torej naslednje leto želeli kaj urbane kulture, ali pa imate kakšno lepo večerno obleko, in je nimate kam obleči, le pogumno na varaždinsko promenado. Splača se. Pa še blizu je.

Ivanka Bračič

Druženje v »obrški jomi«

KAJ: Vaške športne igre

KDAJ: 12. junija 2010

KJE: V jomi v Obrežu

PRIREDITELJ: Društvo za telesno vzgojo Partizan Središče ob Dravi

EKIPE: 1. Prostovoljno gasilsko društvo Obrež

2. Folklor Obrež

3. Rekreativsko društvo Godeninci

4. Joma Obrež

5. LANČ - Središče ob Dravi

6. DTV Partizan Središče ob Dravi (junior)

IGRE: 1. Streljanje z lokom (leskova palica, špaga, trstika) v balo slame

2. Četverec na smučeh

3. Skakanje s hropa žogo po pesku

4. Vožnja s samokolnico po pesku

5. Nošenje vode s kanglico iz ribnika

6. Vrtenje okrog kotlička

UVRSTITVE:

1. mesto: LANČ (prehodni pokal)

2. mesto: JOMA (pokal)

3. mesto: RD Godeninci (pokal)

4. mesto: PGD Obrež

5. mesto: DTV Partizan (juniorji)

6. mesto: Folklor Obrež

Najstarejši tekmovalci so imeli 51 let, najmlajši pa 13. Tekmovanje si je ogledalo lepo število ljudi, saj je bila vroča sončna nedelja. Prijazen čolnar nas je z ladjico popeljal po ribniku, v katerem so cveteli lokvanji. Gasilsko društvo Obrež je poskrbelo, da nismo bili žejni. Tudi malica iz cekarjev, ki so jo prinesli tekmovalci, je teknila. Joma z ribnikom, klopami, igriščem za odbojko na mivki in lepo urejeno okolico je pravi kraj za nedeljski sprehod in sprostitvev.

Maja Cverlin

Na Strasu se vedno kaj dogaja

Želja članov društva in občanov za gradnjo teniškega igrišča je že znana. Letošnje leto poskušamo vsaj delno uresničiti naše želje. Sredstva, ki smo jih dobili na podlagi razpisa o delovanju športnih društev, smo že namenili za nakup materiala, ki ga rabimo pri izgradnji. Ker so predračuni zelo visoki in s temi sredstvi nikakor ne bomo »prišli skozi«, smo na Občino Središče poslali prošnjo za pomoč pri sofinanciranju izgradnje. Občina nam je namenila 4.000 EUR. Veliko del poskušamo opraviti s prostovoljnim delom. Vsakdo je dobrodošel, če nam želi pomagati. S skupnimi močmi bomo lahko naredili več, tako da bo igrišče čim prej pripravljeno za igro. Na Strasu pa se seveda vedno kaj dogaja. Prvi vikend v mesecu juliju smo izvedli že drugi tradicionalni turnir v nočnem balinanju. Srečanja se je udeležilo šest ekip. Tokrat je prvo mesto osvojila

ekipa Bajsi. Tudi na tradicionalno tekmo z duhovniki nismo pozabili. Vreme nam je bilo to nedeljo naklonjeno, tako smo lahko izvedli tri tekme.

Tina Zadavec

Na galopskih dirkah tekmovali tudi starodobni traktorji

Galopske dirke na nekajhektarskih njivah, ki jih organizatorju – Konjeniškem klubu Galoper Spodnjega Podravja – vsako leto daje v najem družba Jeruzalem Ormož SAT d.d., so že stalnica na tukajšnji konjeniški sceni. Vse od leta 2003, ko so konji v Obrežu štartali prvič, so se dirke dogajale še na Grabah in predlani tudi v Mihovcih pri Veliki Nedelji. Glede na to, da galop v Sloveniji počasi napreduje in da še vedno nimamo uradnega slovenskega hipodroma za galop, so obreške dirke dobrodošel korak k razvoju tega športa pri nas.

29. avgusta načrtovana prireditev je dobesedno splavala po vodi, saj so večje količine dežja povsem onesposobile stezo. V okolici obreškega ribnika pri »jomi« pa so se ljubitelji galopskega športa in ostala domača publika zbrali 14 dni kasneje, v nedeljo, 12. septembra.

Po uvodnem pozdravu je publiko nagovoril Boris Sušec, učenec in učitelj naravnega konjarstva po metodi Američana Pata Parellija in ljudem predstavil 7 Parellijevih iger, skozi katere človek in konj utrdita svoj odnos in izboljšata sporazumevanje, kar je odlična osnova za vse vrste jahanja – od dresure do terenskega jahanja, ki ga je Sušec označil kot eno najnevarnejših oblik dela s konjem, saj se konj s svojimi izostrenimi čuti izjemno precizno odziva na vse dejavnike v okolju, kar pa v kombinaciji z nerazumevanjem jahača lahko pripelje do hujših nezgod. Ker je njegov za Parelli že izurjen konj zbolel, si je na prireditvi izbral žrebca Princa (lastnik Jože Marčec) in z njim podprl podano teorijo.

Sledilo je 5 točk galopskega sporeda, v katerem so se na različnih razdaljah pomerili toplokrvni konji brez potrdila o poreklu in slovenska toplokrvna, polnokrvni angleški konji na 1200, 1600 in 2000 metrov ter toplokrvni križanci na 1600 metrov. Na dirkalni dan se je zbralo in v različnih kategorijah dirk pomerilo 17 konj, od tega kar 6 iz hleva Antona Kolariča, predsednika Konjeniškega kluba Galoper. Organizator je tekmovalce v vseh dirkah nagradil s pokali in denarnimi nagradami, dirke polnokrvnih konj pa sta sponzorirala podjetje TETRAKTIS d.o.o. (prehranska dopolnila

za športne konje Equine America in Cortaflex) ter Holistic Horse Mateja Černič s.p., (izdelki Equimins) s paketi prehranskih dopolnil za konje. Konjeniško obarvan program prireditve pa so popestrili člani Kluba za ohranjanje tehnične kulturne dediščine in razvoj podeželja Steyr, ki so se pomerili v hitrosti in kakovosti oranja s starodobnimi traktorji Steyr. Pet arov velik prostor ob dirkalni stezi so orali Marko Kočever, Gabriel Veldin, Jože Šef, Branko Čurin in Boris Čulek. Njihovo spretnost je ocenjevala strokovna komisija, ki so jo sestavljali izkušeni orači: Jaka Nemeč, Janko Mihorič in Franc Trstenjak, predsednik kluba, Milan Kolarič, pa je na koncu povzel, da ni važna zmaga, ampak vzdušje in promocija starodobnikov tudi na prireditvi, kot so galopske dirke. Za podporo se je zahvalil tudi gospodu Juriju Borku, županu občine Središče ob Dravi, in ga povabil k mikrofonu. Gospod župan je podprl dejavnost kluba starodobnikov kot tudi samo prireditev.

Da so na svoj račun prišli tudi najmlajši obiskovalci, so poskrbeli prikupni mini poniji z ranča Ogrizek pri Podčetrtku, ki so bili ves čas na voljo za jahanje, goste pa sta po prireditvenem prostoru z zgljedno urejenimi vpregami vozila domačin Božo Borko in Sandi Ozmeč. Prireditev je povezovala Tina Zadavec, za dobro vzdušje pa je ves čas skrbel ansambel Jeruzalem.

Foto: Maruša Peterca

Anita Kosec

Test hitre hoje in nordijska hoja

Tudi v Obrežu se zavedajo pomena zdravega življenjskega sloga in gibanja. Zato so proti koncu meseca avgusta na pobudo Jelke Kelemina pripravili test hitre hoje na 2 km, v začetku septembra pa še začetno delavnico nordijske hoje.

Test hitre hoje je enostaven, natančen, ponovljiv test fizične sposobnosti posameznika. Primeren je za odrasle med 20. in 65. letom starosti. Ni primeren za trenirane športnike. Test omogoča določitev telesne zmogljivosti posameznika na osnovi hitre hoje. Vsak udeleženec prehodi razdaljo 2 km najhitreje, kot zmore. Izmerimo čas, ki ga je potreboval za to razdaljo, ter srčni utrip ob koncu testa. Na osnovi teh parametrov, ob upoštevanju starosti, spola, teže in višine, določimo za vsakega posameznika fitness indeks, ki nam dejansko pove, kakšna je naša telesna sposobnost v primerjavi s povprečjem velikega števila ljudi enake starosti, spola, višine in teže. To ni tekmovanje, ampak je preverjanje lastnih sposobnosti. Ni pomembno, kako hitro je prehodil razdaljo drug udeleženec testa, ampak kako smo jo prehodili mi sami. Najbolje je, če opravimo test dvakrat letno in tako s primerjavo rezultatov lahko ugotovimo, kako smo bili uspešni s telesno vadbo. Svojo telesno zmogljivost je pod vodstvom Vesne Mele, dr. med, specialistke medicine dela, prometa in športa, preverilo petnajst udeležencev.

Hiter življenjski slog nam narekuje, da moramo več narediti za svoje telo. Telovadba, aerobika, plavanje, ples in hoja. Nordijska hoja je prav gotovo idealna oblika vzdržljivostne vadbe. Je ena najbolj učinkovitih, enostavnih, celovitih, varnih in dostopnih telesnih aktivnosti. Pomembno je, da je enostavna, lahkotna in predvsem za njo ne potrebujemo drage opreme. Zametki nordijske hoje segajo v zgodovino Finske, domovine smučarskega teka. V devetdesetih letih 20. stoletja so Finci sprejeli nordijsko hojo za nacionalni šport, saj so strokovnjaki kar kmalu ugotovili zdravilno moč celostne vadbe. Z veliko hitrostjo se je razširila po vseh skandinavskih deželah, tudi pri naših sosedih v Avstriji, Nemčiji in Italiji. Zato ni nič čudnega, da je pred leti ta trend zajel tudi Slovenijo. Hoja je tradicionalna telesna aktivnost, ki jo izvaja veliko Slovencev, vse več pa je tudi takih, ki se ukvarjajo z nordijsko hojo. Pomembno je dejstvo, da to ni oblika gibanja za občasno izvedbo, ampak je to oblika, ki je primerna za vsak dan in velja, da je primerna tako za mlade kot starej-

še, primerna za vse letne čase in, kar je najpomembnejše, izvajate jo lahko kar izpred svojega doma. Čeprav raste zavest in želja po gibanju, se včasih kljub dobri volji težko pripravimo, da bi začeli. Morda bo nordijska hoja ena izmed številnih gibalnih aktivnosti, ki vas bo zaradi svoje lahkote navdušila.

Zakaj NORDIJSKA HOJA tako privlači ljudi?

Zato, ker je zelo učinkovita, poceni in ima velik sociološki učinek medsebojnega povezovanja ljudi. Primerna je kot dopolnilna vadba za kondicijske priprave vseh športnih zvrsti, tako za občasne rekreativce kot tudi za športnike, ter pripomore k izboljšanju zdravja in življenjskega sloga.

Čeprav se nam zdi nordijska hoja enostavna oblika vadbe, strokovnjaki opozarjajo, naj se posamezniki ne spuščajo v vadbo kot samouki, ampak naj poiščejo strokovnjaka - vodnika, da jih bo naučil tehnike nordijske hoje. V ta namen imamo pri nas izšolane vodnike za nordijsko hojo, ki so povezani znotraj Združenja za nordijsko hojo Slovenije. Pod vodstvom vodnice nordijske hoje z licenco Vesne Mele, dr. med, ki je bila tudi pobudnica akcije, je drugo nedeljo v septembru v Obrežu potekala začetna delavnica nordijske hoje, kjer je deset udeleženk spoznalo najprej osnove in pravila nordijske hoje, kasneje pa so se odpravile še na pohod z nordijskimi palicami.

Nordijska hoja je sicer primerna za vse, ki bi radi več gibanja in živeli aktivnejše, razgradili stres vsakdana in mu v naravi ubežali, polepšali svojo postavo in izgubili kakšen kilogram, a še niso našli primerne oblike gibanja zase, ker so bili poškodovani ali se spopadajo z osteoporozo, so športniki in potrebujejo dodaten kondicijski trening, imajo radi gibanje v družbi ali pa se odločijo raje in se sami zapodijo za svojimi mislimi ter uživajo v naravi in lepoti gibanja.

Pri nordijski hoji je najpomembnejši ritem gibanja rok in nog ter zasuk hrbtenice v osi. Koordinacija gibov mora biti usklajena. Pomemben je odziv od palice in hitrost hoje, ki jo moramo prilagoditi svojim sposobnostim. S hitrejšo in aktivnejšo hojo bo obremenitev srčno-žilnega sistema večja (pospešen srčni utrip, višji krvni tlak), večja bo obremenitev mišic nog in rok kot pri običajni hoji.

Pri nordijski hoji je vključeno celo telo. Aktiviramo kar 90 odstotkov vseh mišic, krepi nam srčno-žilni sistem. Srčna frekvenca se dvigne za 5-17 udarcev. Pri enakomerni hoji je srčna frekvenca približno 130/min, medtem ko je pri nordijski hoji že 147/min, torej se zviša za 13 odstotkov. Poraba kalorij z uporabo palic se v primerjavi s klasično hojo poveča za 20 do 40 odstotkov. Ta hoja sprošča mišice vratu in ramenskega obroča in odpravlja bolečine v vratu, ramenih in križu. Poveča gibljivost hrbtenice in zgornjega dela trupa. Krepi mišice podlahtnice, prsne in hrbtne mišice, izboljša vzdržljivostno moč rok in ramenskega obroča. Varuje skočne, kolenske sklepe, kolke in hrbtenico. Z uporabo palic povečamo varnost na drsečem in nevarnem terenu. Zmanjšuje utrujenost, stres, izboljšuje splošno počutje. Vse te strokovne trditve lahko preverite tudi pri sebi, če se odločite za to obliko telesne aktivnosti.

Če svojih mišic ne uporabljamo redno, postanejo ohlapne in okorne. Nabirati se nam začnejo kilogrami in utrujenost je naš zvesti spremljevalec. Težko je začeti, ko že za dlje časa prenehamo z gibanjem. Preizkusite nordijsko hojo in ugotovili boste, da ni potrebno veliko, da naredite nekaj za svoje telo.

Tina Zadravec

Ne zatiskajmo si oči – odprimo srca!

Dokler bodo ljudje mislili, da živali ne čutijo, bodo živali čutile, da ljudje ne mislijo, se glasi čudovita misel na letaku Društva za zaščito živali Pomurja. Veliko število zavrženih, zanemarjenih in celo mučenih živali Slovenijo še vedno peha prav na dno evropske skupnosti v tem smislu razvitih držav. K sreči pa število društev in posameznikov, ki skušajo popravljati škodo, povzročeno od drugih, vseeno narašča. Njihove kampanje osveščanja javnosti so, glede na to, da delo inšpekcijskih služb ne prinaša rešitev, zaenkrat še edina rešilna bilka, ki s preprečevanjem mučenja in zanemarjanja živali daljnoročno oblikuje okolje, v katerem bi bili vsaj korak bliže k simbiozi med človekom in živaljo.

Čeprav imamo Zakon o zaščiti živali, ki mučenje živali jasno opredeljuje kot vsako naklepno ravnanje ali naklepno opustitev ravnanja, ki živali povzroči poškodbo ali dalj časa trajajoče ali ponavljajoče se trpljenje, ali škodi njenemu zdravju, sem pa sodi tudi nepotrebna ali neprimerna usmrtitev živali in čeprav Kazenski zakonik Slovenije tudi opredeljuje mučenje živali kot kaznivo dejanje in določa, da se, kdor surovo ravna z živaljo ali ji po nepotrebem povzroča trpljenje, kaznuje z denarno kaznijo ali celo zaporom do šest mesecev, pa papir prenese vse, a le realnost beleži zgodbe, ki jih piše življenje s krvavimi rokami.

Tako se dogaja, da psi še vedno zanemarjeni trpijo na prekratkih verigah ali pa se nehote znajdejo tavajoč po cestah neznanega kraja, mačke živijo na dvoriščih zgolj kot naravni plenilci nezaželjenih glodalcev in se nekontrolirano množijo v nedogled, njihovi nezaželjeni mladiči so ob rojstvu kruto poklani, morda enostavno v škatli dostavljeni komu pred vrata ali pa zgolj odloženi na najbližjem smetišču. Še vedno so lastniki živali, ki se spretno izognejo vsakoletnemu obveznemu cepljenju psov, ki morajo od leta 2003 biti tudi obvezno označeni s čipom. Še vedno so ljudje, ki ne vedo, da je nekontrolirano parjenje živali ali dopustitev, da se žival nekontrolirano množi, preobremenjevanje živali, saj naj bi si mačka ali psica med kotitvijo in ponovno brejostjo odpočila vsaj 290 dni, kot preobremenjevanje živali pa se šteje tudi parjenje živali mlajših od 14. meseca starosti.

Inšpekcijska služba je prešibak organ, ki s sankcijami preslabo preprečuje malomarnost ljudi, nevednost in mentaliteta ljudi pa največji šibki točki omenjenih težav. Ljudje imajo svojih težav še preveč, finančna kriza ne pozna moralnih vprašanj, vezanih na štirinožna bitja, ki imajo prav tako svoje fiziološke potrebe in bolečinski prag, ki je velikokrat višji kot pri človeku, a toliko bolj zlorabljen. Žival je še vedno tretirana kot človekova lastnina, s katero lahko razpolaga po mili volji in se jezi na vsakogar, ki mu pri tem soli pamet. Alarmne naprave so predrage, pes na verigi pa je poceni delovna sila, ki poskrbi, da na dvorišče ne vstopajo nepridipravi. Mali glodalci so najenostavneje s posestva pregnani s strani mačke, ki tiho in nezahtevno ždi v koticu dvorišča. Pa je to res prav? Vsak je odgovoren za žival, ki si jo nabavi! Kjer pa se konča zakonska odgovornost, pa se prične moralna in to, da so luknje v zakonodajni in sodni veji oblasti, se mi ne zdi tako obsojanja vredno. Iskreno me moti moralna in etična oporečnost današnje družbe, katere uglajena obleka že težko skriva madeže krvi. Kaj bo zraslo iz otroka, ki zadavi mačjega mladiča, ker ga je oplazil s kremplji? Še hujši človek, kot je tisti, ki nastavi škatlo z nekaj dni starimi mladiči na smetišče. Da o tistem, ki mu na dvorišču v neznosnih mukah umira na verigo obešen pes, ki so ga dobresedno požrle bolhe, niti ne izgubljam besed. Sramota

za človeštvo. Verjamem Gandhijevim besedam, da o veličini naroda in njegovi moralni razvitosti lahko sodimo po tem, kakšen je njegov odnos do živali. In zato še vedno imam upanje, čeprav bi ob ducatu mačk in psov, ki sem jih za drugimi pobrala s ceste, lahko že nekajkrat obupala. Še vedno vztrajam s trkanjem na vest drugih, pridiganjem in z velikokrat zasmehovanim delom, ker verjamem, da je zgled najboljši učitelj.

In zato bi rada poudarila nekaj preprostih korakov, ki so majhni za posameznika, a veliki za ponos družbe, v kateri živimo.

Zavetišča za zapuščene živali

V Sloveniji je zagotovitev zavetišča za zapuščene živali opisana kot lokalna zadeva javnega pomena, kar med drugim pomeni, da mora vsaka občina zagotoviti po eno mesto v zavetišču za vsakih 800 registriranih psov v občini. Če občina nima svojega zavetišča, mora imeti sklenjeno pogodbo z zavetiščem v drugi občini. Zavetišče sprejema prijave o zapuščenih živalih, le-tem nudi ustrezno veterinarsko pomoč, zagotavlja ulov, prevoz in oskrbo živali ter skrb za iskanje lastnika oziroma oddajo živali novemu lastniku.

Če torej najdete izgubljeno žival, se nemudoma obrnite na najbližje zavetišče za živali ali pa enostavno pokličite 112 in prosite za nadaljnje informacije.

Najslabše, kar lahko naredite je, da se obrnete stran in si dopovedujete, da bo žival že našla domov oz. da se to vas ne tiče.

Sterilizacija in kastracija sta rešitev

Začarani krog izgubljenih živali bi sčasoma lahko prekinili, če bi ljudje resnično poskrbeli za svoje živali in zanje odgovorno skrbeli. Tako pa se domače mačke nezaščiteno sprehajajo po dvorišču in se nekontrolirano pariyo v nedogled. Popolnoma jasno je, da je parjenja na prostem živečih mačk težko preprečiti, a vsak lastnik bi moral razmisliti vsaj o sterilizaciji svoje mačke, če mu je že kastracija mačjega samca odveč. Srhljiv je podatek, da lahko mačji par v idealnih pogojih skupaj s svojim potomstvom v sedmih letih proizvede 420.000 mačk!

In ker zakon prepoveduje uboj živali (tudi komaj rojenih mladičev!), sta sterilizacija in kastracija kot izjemno rutinska operativna posega edina rešitev, da se pri prostoživečih mačkah izognemo boleznim, katerim so živali med nenehnim parjenjem močno izpostavljene, hkrati pa jih parjenje in kotitev tudi neizmerno izčrpavata.

Zato je neodgovorno zapiranje oči in ignoriranje problemov, ki se s pometanjem pod preprogo le še stopnjujejo in poglobljajo. Vsak od nas lahko prida kamenček v mozaik občutljive in odgovorne skupnosti, katere merilo je tudi odnos do živali. Če bomo ustrezno poskrbeli za svoje živali, smo že na dobri poti. Poskušajmo pa še bolj kot smo, postati občutljivi do drugih. Preberite si Zakon o zaščiti živali, ki je dostopen tudi v Uradnem listu na spletu, in če opazite mučenje živali, obvestite najbližjo izpostavo VURS-a (Območni urad Ptuj, (02) 798 03 60). Predvsem pa bodimo zgled – sami sebi in drugim. Ne bomo rešili sveta, bomo pa dodali svoj prispevek za lepši jutri, predvsem pa bomo imeli svoj notranji mir in neizmerno hvaležnost štirinožnih bitij, ki nas imajo kljub vsemu nesebično rada.

Viri:

- O odgovornem lastništvu psa, brošura VURS, Ljubljana, 2010.
- Koristni nasveti, Društvo za zaščito živali Pomurja.
- Tudi živali so del našega življenja, Društvo za zaščito živali Pomurja.

Andreja Resman, predsednica društva Sožitje

Društvo Sožitje

V Sredici je bilo predstavljenih doslej že nekaj društev, zato se mi zdi prav, da predstavim tudi naše društvo Sožitje.

Društvo deluje na našem območju že od leta 1972, ko so se v Sloveniji začela ustanavljati sorodna društva. Ideja za ustanovitev društva se je porodila med strokovnimi delavci na OŠ Stanka Vraza v Ormožu, kjer ima naše društvo od takrat naprej svoj sedež. Kmalu so se društvu pridružili starši oseb z motnjami v duševnem razvoju in začeli smo aktivno delovati.

Naše društvo Sožitje je enakopravni član Zveze Sožitje, v katero je vključenih 50 društev iz celotne države. Enakopraven član Zveze je tudi društvo Specialne olimpiade Slovenije.

Društvo Sožitje - društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju - deluje na celotnem področju občin Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž. Vanj se vključujejo osebe z motnjami v duševnem razvoju, njihovi starši, družinski člani, skrbniki in strokovni delavci, ki prihajajo pri svojem delu v stik z osebami s posebnimi potrebami. Naši mlajši člani obiskujejo posebni program vzgoje in

izobraževanja na OŠ Stanka Vraza, starejši pa Varstveno - delovni center v Ormožu. Več kot polovica naših članov, oseb z motnjami v duševnem razvoju, ni vključena v nobeno obliko usposabljanja, dela in varstva. Večino svojega časa preživijo doma, le redko se vključujejo v okolje, v katerem živijo. Prav zanje pomeni članstvo v našem društvu stik s svetom.

Našemu društvu je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve podelilo status invalidske organizacije. Smo nepridobitno, prostovoljno, nevladno in nestransko društvo, s socialno človekoljubnimi cilji, ki se trudi za napredek skupne in posamične skrbi za osebe z motnjami v duševnem razvoju in njihove družine. Osebe z motnjami v duševnem razvoju niso kaj dosti drugačne od vseh nas. Imajo svoje želje, interese, prijatelje, težave in vse drugo. Tako kot vsi ostali. Le njihove potrebe vzgoje, izobraževanja in dela so nekoliko drugačne, posebne.

Naše delo v društvu je zelo raznoliko, izvajamo veliko programov, ki so namenjeni različnim skupinam. Rehabilitacijski programi so namenjeni družinam in potekajo v obliki letovanj za družine na različnih lokacijah. Ta program je sestavljen iz izobraževalnega in sprostitevne delo. Izobraževalni del je večinoma namenjen star-

šem. Strokovnjaki različnih strok staršem svetujejo pri uveljavljanju pravic, ki jih imajo njihovi otroci. Pogosto potrebujejo starši le nasvet, v veliko primerih pa tudi različne terapevtske pristope, da se lažje spoprijemajo s težavami, ki jih prinaša drugačnost njihovih otrok.

V tem sklopu ponujamo družinam tudi brezplačne vstopnice za kopanje, ki se ga radi udeležujejo.

Za vsakoletno sprostitiv in druženje organiziramo dvodnevni izlet, kar je še ena priložnost za pogovor, počitek, spoznavanje novih krajev, predvsem pa oddih od vsakodnevnih težav.

Za družine organiziramo vsako pomlad vikend seminar, ki je tudi namenjen izobraževanju staršev. Na izobraževalni del povabimo predavatelje, ki s svojimi nasveti in znanjem pomagajo rešiti marsikatero težavo. Med predavanji pa ostane še dovolj časa za kopanje, druženje, pogovor.

Večji del programov našega društva pa je namenjen osebam z motnjami v duševnem razvoju. Najpomembnejši del so tabori vseživljenjskega učenja. Namenjeni so aktivnim počitnicam brez staršev. Vsako leto se jih udeleži okrog 30 članov našega društva. Pred 13 leti se je podala na tabor prva skupina naših mladostnikov. Potrebno je bilo veliko prepričevanja staršev, da so nam zaupali v tedensko varstvo svoje otroke. Marsikateri izmed njih ni bil še nikoli dalj časa zdoma, večina pa še nikoli nikjer brez staršev. Ko pa smo konec letošnje zime sprejemali prijave za taborje 2010, se je prijavilo toliko članov, da smo imeli kar nekaj težav z zagotavljanjem spremstva. V preteklih letih so postajali mladostniki na taborih iz leta v leto samostojnejši, vedno bolj zaupajo v svoje sposobnosti, želijo samoodločiti o sebi, njihova samopodoba je močno zrasla. Ob prijavi na tabor sami izberejo lokacijo in program, ki jim ustreza. Vse to priča o tem, da je bila odločitev Zveze Sožitje o organiziranju taborov vseživljenjskega učenja pravilna.

Osebam z motnjami v duševnem razvoju je namenjen tudi program terapevtskega jahanja, ki se ga skupina naših članov udeležuje v jahalnem centru v Starošincih. To je posebna oblika terapije s konji, ki jo izvajajo njihove terapevtke.

V lanskem letu je po daljšem premoru znova začel delovati klub za nevljučene. To je posebna oblika programa, v katerega se vključujejo osebe, ki niso nikamor vključene in večino svojega časa preživijo doma. Program kluba zajema mesečna srečanja z različno

Nadaljevanje na naslednji strani

Nadaljevanje s prejšnje strani

vsebinsko, kot je obisk fotografa, ogled in druženje z varovanci CSO in VDC Ormož, obisk banke in upravne enote in podobno. Na vseh srečanjih pa je seveda poskrbljeno za veliko dobre volje. V okviru kluba se izvajajo tudi obiski na domu, ki so namenjeni tistim članom, ki iz različnih razlogov nikoli ne gredo od doma. V primeru bolezni ali odsotnosti staršev poskrbimo tudi za varstvo.

Društvo za svoje člane organizira vsako leto predavanje z različnimi vsebinami. Dvakrat letno se srečamo na družabnih srečanjih, kot je ples in obdaritev ob koncu leta.

Naše društvo Sožitje je vključeno tudi v gibanje Specialne olimpiade. Športniki se vse leto pripravljajo na tekmovanja. Letos smo se udeležili regijskih iger v Murski Soboti in državnih iger v Kopru. Na obeh tekmovanjih smo se dobro odrezali. Poseben uspeh pa bo udeležba naše članice in učenke OŠ Stanka Vraza, Lucije Meško, na evropskih igrah specialne olimpiade v Varšavi, od 15. do 24. septembra. Slovenska ekipa bo štela 13 športnikov in 6 trenerjev.

Lucija bo tekla na 400 m in v štafeti 4-krat 100 m. Kot njena trenerka jo bom na igrah tudi spremljala, ostali člani pa bodo zanj gotovo držali pesti. Do odhoda v Varšavo pa morava še pridno trenirati. Za izvajanje vseh naštetih programov potrebujemo seveda kar nekaj denarja, za katerega se moramo precej potruditi. Del denarja nam namenja za redno delovanje Zveza Sožitje, drugi del pa pridobimo s prijavljanjem na razpis za sofinanciranje izvajanja socialnih programov iz sredstev FIHA. Manjši del sredstev pridobimo tudi s prijavo na razpise občin za sofinanciranje humanitarnih organizacij. Nekaj denarja pa prispevajo člani s članarino.

Čeprav bi brez sredstev težko delali, pa so pri tako obsežnem programu najpomembnejši prostovoljci - ljudje z velikim srcem - ki so pripravljeni del svojega prostega časa nameniti našim članom. Vsi, ki delamo pri društvu, svoje delo opravljamo brez plačila. Največje plačilo nam je nasmeh in hvaležen pogled, ki ne potrebujeta velikih besed, in povesta vse.

Maja Botolin Vaupotič, RKS OZ Ormož

Gregor Rubin - naj prostovoljec v letu 2009

V začetku meseca junija se je skupina sedmih prostovoljcev Območnega združenja Rdečega križa Ormož (OZ RK Ormož) udeležila zaključne prireditve - podelitve priznanj za Naj prostovoljko/-ca in Naj projekt v letu 2009 - v okviru istoimenskega nacionalnega natečaja, ki ga vsako leto razpisuje Mladinski svet Slovenije (MSS).

Predsednica RKS OZ Ormož Milena Zorčič in Gregor Rubin (fotoarhiv RKS OZ Ormož)

Zaključna prireditev s podelitvijo je bila na Brdu pri Kranju. Častni pokrovitelj projekta je bil predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk, s soprogo Barbaro Miklič Türk.

Na letošnji natečaj je prispelo 187 prijav (144 posameznikov in 43 za projekte). RKS OZ Ormož se je na razpis prijavilo z dvema projektoma. Priznanje za sodelovanje v natečaju Naj projekt 2009 je prejel RKS OZ Ormož za projekt Med nami je veliko starejših ljudi - pomagajmo jim. Priznanje za sodelovanje v natečaju Naj prostovoljec 2009 pa je prejel Gregor Rubin iz Krajevne organizacije RK Središče ob Dravi.

Gregor Rubin se vključuje v delo Rdečega križa na različnih področjih: socialna dejavnost, delo z mladimi, zdravstveno-vzgojna dejavnost, prva pomoč, krvodajalstvo in vzpodbujanje občanov k darovanju organov, širjenje idej prostovoljstva, logistika.

V letu 2009 je bil vodja projekta za izboljšanje bivalnih razmer občanoma, ki sta se le s težavo preživljala v svoji hiški. Organiziral je akcijo, v kateri so sodelovali občina Središče ob Dravi, prostovoljno gasilsko društvo Središče ob Dravi, patronažna služba Zdravstvenega doma Ormož, drugi prostovoljci RKS OZ Ormož in krajani. Na tak način so zagotovili občanoma boljše pogoje bivanja. Tekom celega leta je skrbel za razdeljevanje pomoči socialno najšibkejšim, tudi izven meja občine Središče ob Dravi, in koordiniral delo na tem področju.

Za izvajanje projekta Med nami je veliko starejših - pomagajmo jim smo se odločili zaradi izpostavljenosti ostarelih v smislu zdravja in socialno ekonomskega položaja, pa tudi vključenosti v družbo. Tako zaposleni kot številni prostovoljci skrbimo za druženje, pomoč na domu in obiskovanje starih, bolnih in invalidnih oseb; za medgeneracijska srečanja in druženja, za druženja z varovanci Centra starejših občanov ter za srečanja in druženja v krajevnih skupnostih. Projekt je v letu 2009 podprlo tudi Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Maja Botolin Vaupotič, RKS OZ Ormož

Počitniška tabora za mlade

V času poletnih počitnic sta, tako kot prejšnja leta, potekala dva tabora, ki sta jih organizirala Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Ormož (RKS OZ Ormož) in Medobčinska lokalna akcijska skupina Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž (LAS).

Med 28. 6. in 2. 7. 2010 je potekal **8. raziskovalni tabor**, v katerem sta tradicionalno sodelovala tudi Pokrajinski muzej Ptuj - Ormož, OE Ormož, in Mladinski center Ormož. Tabora se je udeležilo 32 otrok, starih od 6 do 12 let in 5 mentorjev.

Udeleženci skupine, ki sta jo vodila kustos in arheolog Brane Lamut ter konservatorica - restavratorica Nina Mertik iz Pokrajinskega muzeja Ptuj - Ormož, OE Ormož, so risali mumijo živali, izdelovali kopije drobnih egipčanskih predmetov in izvedli veliko iz zgodovine Egipta, te starodavne dežele. Svoje izdelke bodo predstavili na priložnostni razstavi.

Skupina, ki jo je vodila Maja Botolin Vaupotič, prof. biologije, se je seznanila z rastlino leta 2010 - trpotcem - in drugimi zdravilnimi zelišči. V ta namen so obiskali Knjižnico Fran Ksaver Meško v Ormožu, kjer jih je sprejela knjižničarka Leonida Šumenjak in Zeliščarstvo Prapotnik v Jastrebcih. S pomočjo Ane Ratek in Anice Jaušovec so izdelovali trpotce iz krep papirja. Anketirali so stanovalce Centra starejših občanov v Ormožu. Obiskali so lekarno Ormož, kjer je delo predstavila mag. farmacije Monika Meško, zadnji dan pa so izdelali predstaviteni plakat, s katerim bodo sodelovali na natečaju Prirodoslovnega društva Slovenije, na temo Rastlina, žival in kamnina leta 2010 ter se udeležili novinarske konference.

Mlade radovedneže, ki radi budno in kritično spremljajo dogajanje okrog sebe, sta vodili koordinatorici mladinskih programov Tamara Jurkovič in Nataša Zorec iz Mladinskega centra Ormož. S strokovno pomočjo Bojana Žalarja so spoznavali digitalno fotografijo. Na terenu so fotografirali in fotografije uredili z ustreznimi računalniškimi programi, nato pa spoznali še postopek za izdelavo fotografij s strojem.

Srečanja z ormoškimi rokodelci je vodila kustosinja, etnologinja Nevenka Korpič. V okviru tabora so se udeleženci ves teden srečevali s posameznimi rokodelci, se seznanjali z njihovim delom in v muzejskih delavnicah skupaj z rokodelci izdelovali najrazličnejše izdelke: lončarske, cvetličarske, glasbene.

Raziskovalni tabor je finančno podprlo podjetje Carrera Optyl Ormož, toplo malico za vse udeležence pa je prispevalo podjetje Ortrade d.o.o.

Otroški počitniški tabor na Pohorju je potekal letos že dvanajstič, enajstič pri Treh kraljih. Letos smo ga izpeljali med 26. in 31. julijem, udeležilo se ga je 44 otrok in pet spremljevalcev.

Okvirni plan dela ostaja vsa leta enak, prilagajamo ga vremenskim razmeram in skupini. Prvi popoldan v taboru smo preživeli v duhu »Malih sivih celic«. Kviz je za naše udeležence vodil Marjan Škvorc. Zvečer smo zakurili taborni ogenj, v žerjavici spekli krompir, otroci pa so zaplesali ob petju in zvokih kitare, ki jih je iz priljubljenega inštrumenta izvabljal spremljevalec Andrej. Naslednji dan smo se podali do Črnega jezera in Osankarice. Popoldanske ure pa nam je zraven ustvarjalnih delavnic krajšala Saška Dobaj, ki je izvajala jogo

za otroke. Zvečer smo se z baklami podali do vzletišča zmajarjev. V sredo dopoldne sta nas obiskali Nataša Zorec in Anja Kelemina iz Mladinskega centra Ormož, ki sta z otroki izdelali igro spomin. Z njuno pomočjo so otroci izdelovali tudi različen nakit. Popoldne smo se podali na Veliki vrh in se po poti nazaj sladkali z borovnicami, ki jih ni bilo malo. Sredin večer je bil namenjen predavanju Spoznajmo naše Pohorje, ki ga je ob bogatih diapozitivih izvedel Franc Hribernik. V četrtek smo si v vzhodnem Kotu ogledali lipe, stare okrog 400 let, in etnološko zbirko starega orodja. Popoldne nas je obiskala Monika Štrman, ki je bila pet let spremljevalka v taboru, zvečer pa smo se predstavili v kulturnem programu. Razkrili smo »skritega prijatelja«, podelili priznanja sodelujočim na taboru (letos jih je oblikovala in izdelala Ana Vaupotič) ter izvedli srečelov. Petkove vremenske razmere niso dopuščale pohoda, zato smo se kratkočasili ob različnih aktivnostih, ki so jih vodili spremljevalci. Najpogumnejši (tisti, ki jih je najmanj zeblo) so streljali z lokom. Skupina fantov iz Ivanjkovcev pa je v popoldanskem času pričela s pripravami na večerjo. Tradicionalno je naša zadnja večerja »pohorski lonec«, ki se skuha v kotlu. Večer je bil namenjen plesu, na katerega so se nekateri temeljito pripravili. V soboto dopoldne smo se nekoliko utrujeni, vendar polni lepih vtisov, vrnili v Ormož. Verjamem, da se bo večina udeležencev še dolgo spominjala na teden prijetnega bivanja pri Treh kraljih, ki je, kakor vsa prejšnja leta, spet prehitro minil. K prijetnemu vzdušju smo prispevali vsi: 44 otrok iz osnovnih šol Ivanjkovci, Ormož, Središče ob Dravi, Sveti Tomaž in Velika Nedelja, spremljevalci: Cilka Špindler, Ana Antolič, Jasmina Dovnik, Andrej Munda in Maja Botolin Vaupotič ter osebe penziona Jakec pri Treh kraljih. Tabor so - zraven organizatorjev in v prispevku omenjenih - podprli in v njem sodelovali še Sonja in Ciril Meško iz Velike Nedelje, ki sta za udeležence prispevala »dodatne vitamine« (jabolka), Alenka Plohl, ki je za udeležence tabora sešila osnove za izdelavo lutk iz cunj, Jožica Jurkovič in Milena Zorčič, ki sta prispevali material za izdelavo slik iz blaga, Andrej Vaupotič za logistično podporo, Tovarna volnenih izdelkov Majšperk, ki je prispevala blago in volno za delavnice, Lekarna Ormož z darovanimi pripomočki za nego in Zdravstveni dom Ormož s pripomočki za prvo pomoč. Tudi letos smo se vsakodnevno javljali na Radio Prlek in sodelovali v oddaji Iz ormoškega konca na Radiu Ptuj.

Udeleženci tabora iz Osnovne šole Središče ob Dravi (foto: Maja B. V.)

Jasna Munda, Klavdijo Simonovič

Pismo zdravljenega odvisnika

Člani Lokalne akcijske skupine za preprečevanje odvisnosti na območju občin Ormož, Sveti Tomaž in Središče ob Dravi smo se nekega deževnega četrтка v maju odpravili na obisk v Sveto Trojico v terapevtsko skupnost Srečanje, kjer se zdravijo odvisniki. Našo zadrego zaradi občutka, da smo vsiljivci v vsakdanjem življenju in delu, fantom in možem različnih starosti z različnih koncev Slovenije, ki jim je komuna za dalj časa postala dom, so razblinili oni sami. Odkrito so pripovedovali o sebi, o svojem trpljenju zaradi odvisnosti, ki jih je pahnila na dno človeške eksistence in o svojem boju za to, da bi se lahko spet vrnil v vsakdanje življenje.

Vtisi z našega srečanja so bili tako globoki, da bi jih bilo nemogoče strniti v kratek prispevek. Prosila sem Klavdija Simonoviča, fanta iz skupnosti Srečanje, ki se bo letošnjega decembra, po treh letih bivanja v skupnosti, spet vrnil domov, da za naše bralce Sredice napiše svoje razmišljanje o odvisnosti in njihovi skupnosti.

Prejela sem njegovo pismo, namenjeno vsem nam. Takole je zapisal:

ODVISNOST - BOLEZEN 21. STOLETJA

Dandanes v 21. stoletju, ko se človeštvo bori z največjimi naravnimi katastrofami v zgodovini človeštva, s svetovno gospodarsko krizo, južna polobla sveta pa tudi v veliki večini z lakoto, se štirje fantje z vseh koncev Slovenije: dva Primorca, Dolenjec in najmlajši med njimi Notranjec, borijo za novo življenje. Novo življenje v tem smislu, da se spopadajo in borijo verjetno z največjim problemom današnjega časa, ki je že razširjen v skoraj vsaki slovenski vasi. To je odvisnost od različnih stvari, naj bo to alkohol, droga, igre na srečo, računalnik, nakupovanje nepotrebnih stvari. V Angliji že odpirajo kliniko za zdravljenje otrok, ki preživijo več kot 18 ur na dan za računalnikom. Vse več ljudi je tudi odvisnih od tablet, ki jih zdravniki vsakodnevno predpisujejo. Ponavadi se ljudje ne znajo soočiti z vsakodnevnimi problemi in se potolažijo s tem, da čakajo v prepolnih čakalnicah na može v belih haljah, s tem pa tudi z lahkoto do raznoraznih stabilizatorjev umora. Statistike kažejo, da letno napišejo 250.000 receptov za psihoaktivne substance. Velik problem v Sloveniji, ki se ga še niti ne zavedamo. To pomeni, da skoraj vsak tretji Slovenec v delovnem razmerju uživa sintetično drogo. Zahvala, da se mi lahko ustrezno zdravimo, gre predvsem občanom Svete Trojice in občini Lenart ter patrom frančiškanskega samostana nad trojiškim jezerom. 26. maja smo praznovali

Fantje iz skupnosti. Srečanje pri Sveti trojici.

šesto obletnico tega centra. Trenutno je v Sloveniji odprtih pet moških in en ženski center skupnosti Srečanje. Že naziv skupnost Srečanje je poudarjeno, da se je naša zgodba začela s čisto naključnim srečanjem ustanovitelja, duhovnika Don Pierina, in Alfreda, prvega člana tega terapevtskega programa. Daljnega 13. februarja 1963 je Don služboval v Vatikanu kot tajnik kardinala Santiaga P. Ta mu je naročil, da odnese določene papirje v podpis papežu, ko je Don v naglici prečkal trg Navona, je tam na stopnišču srečal Alfreda, ki ga je prosil, naj mu pomaga, Don mu je hotel iz žepa podariti nekaj drobiža, vendar je on denar zavrnil in mu rekel, da je bolan. »Če si bolan, pa te peljem v bolnico«, je dejal Don. Odgovor je bil, da je že večkrat poskušal, pa vse zaman. Don mu je na koncu ponudil svoj dom, v katerem je živel s slepo mamo in sestro. Te so ga hotele prepričati, da naj vendar Alfreda pošlje iz stanovanja, ker ga bo pokradel in ostali bodo brez vsega. Čez približno pol leta se je to tudi zgodilo. A vendar je Alfredo kljub temu še enkrat potrkal na Donova vrata. Seveda ga je velikosrčni duhovnik še enkrat sprejel pod svojo streho, vendar je takrat postavil določena hišna pravila, ki jih mi še vedno upoštevamo. In vse skupaj se je začelo po tem naključnem srečanju širiti po Italiji in kasneje tudi v veliko držav, na vse kontinente sveta. V skoraj petdesetih letih so s pomočjo dobrih ljudi, predvsem pa njega samega, pomagali več kot 350.000 odvisnikom z vseh strani neba. V Sloveniji je v metadonski program vključenih približno 10.000 ljudi in to predvsem mladih med 15. in 35. letom starosti. Ta številka je bolj statistična, saj je uživalcev, če izpostavimo alkohol in tablete, veliko več. Torej dnevni odmerek droge v naši državi potrebuje veliko ljudi, nekateri odvisniki pa dnevno porabijo tudi več denarja, kot je bila najnižja plača ene delavke zaposlene v tovarni Mura v Murski Soboti. Seveda večino tega si odvisnik naknadno protipravno pridobi. V veliko družinah se pojavi ta problem, pa si ljudje zatiskajo oči, oziroma se dobesedno bojijo soočiti s tem problemom. Živijo v prevari, češ to pa se v naši družini ne more zgoditi. V današnji družbi, ko je tak tempo življenja, se odvisnik zelo lahko skriva prvih par let odvisnosti. Morda ima službo, pa tudi svoj avtomobil in frizuro po zadnji modi. Sčasoma pa dnevno porabi več, kot zasluži. Ni več kos situaciji. Podzavestno sledijo kraje: najprej doma, potem pa še v bližnji okolici. Gotovo bo držalo, da si noben državljan ne želi živeti v državi polni kriminala, kraj in raznoraznih prevar. Tako, da je vključitev teh odvisnikov v metadonski program brez čakalne dobe urejena v slabi uri. Odvisnik dobi dnevno svoj odmerek. Ob koncu tedna ga odnesejo domov in v večini primerov se potem ta metadon na črnem trgu menja za drogo. Potencialni kupci tega pa so tisti odvisniki, ki se v ta program ne vključijo zaradi sramu oziroma strahu pred tem, kaj mu bodo rekli doma. Predvsem bo v bodoče treba veliko več preventivnih projektov za boj proti temu problemu. In pripraviti mladino, da spremeni način razmišljanja. Ne pa, da se pred vsako oviro zatečejo k opijatom. V življenju včasih zelo koristi, da razumemo druge in ne razmišljamo lahkotno, da pa nobeden ne razume nas.

Klavdijo, hvala ti. Vse dobro tebi in vsem vam v skupnosti. Za prihodnjo številko Sredice pa napovedujem osebno zgodbo fanta, ki je uspešno zaključil terapevtski program v skupnosti Srečanje, in ki zase pravi, da ni ozdravljen, temveč »zazdravljen« odvisnik. Izvedeli boste, zakaj.

Jasna Munda

Naši uspehi

Minulo šolsko leto 2009/2010 si bomo zapomnili po tem, da je bilo to prvo leto v prenovljeni šoli in po uspehih učencev, ki so jih le-ti dosegali ob pomoči mentorjev.

Na šolskem tekmovanju za Cankarjevo priznanje v znanju materinščine je sodelovalo 22 učencev od 2. do 9. razreda, bronasto priznanje pa jih je prejelo 10. Dve učenki sta se uvrstili na regijsko tekmovanje.

Slovensko bralno značko je osvojilo 83 učencev od 1. do 9. razreda. Zlati bralci, učenci, ki so bralno značko osvojili v vseh razredih osnovne šole, so bili Miha Janžekovič, Tina Novak in Hajdi Škvorc. Na tekmovanju iz nemškega jezika sta bronasti in srebrni priznanji osvojili devetošolki Tina Novak in Lea Rajh.

Nemško bralno značko Epi Lesepreis je od 4. do 9. razreda opravilo 65 učencev, od teh je 17 učencev osvojilo zlato, 25 učencev pa srebrno nemško bralno značko.

Na tekmovanju v znanju angleščine je tekmovalo 6 devetošolcev, od katerih je en učenec osvojil bronasto priznanje.

Na šolskem matematičnem tekmovanju je sodelovalo 48 učencev iz vseh razredov. Bronasta priznanja je osvojilo 16 učencev. Na področno tekmovanje za 7. do 9. razred so se uvrstili štiri učenci, sedmošolec Matic Horvat je dosegel odlično 3. mesto. S tem je osvojil srebrno Vegovo priznanje in se hkrati uvrstil tudi na državno matematično tekmovanje.

Na področju matematike poteka v prvi triadi še eno tekmovanje, in sicer Računanje je igra. Letos so učenci osvojili 7 zlatih priznanj.

Na tekmovanju iz logike lahko sodelujejo učenci od 4. do 9. razreda. Šolskega tekmovanja se je udeležilo 16 učencev. Bronasta priznanja so osvojili štiri učenci, trije so se uvrstili tudi na državno tekmovanje; to so bili Jan Brodnjak, Matic Horvat in Karin Borko.

Cici veselo šolo je obiskovalo 21 učencev od 1. do 3. razreda. Reševanje nalog na tekmovanju je bilo zelo uspešno, saj so priznanja osvojili vsi učenci.

Pet učencev iz 8. in 9. razreda se je udeležilo zborovanja mladih zgodovinarjev, ki ga organizira Muzej narodne osvoboditve Maribor. S svojimi raziskovalnimi nalogami so našo šolo dostojno zastopali, vsi so dobili tudi priznanja.

Na tekmovanju iz znanja kemije je sodelovalo 13 učencev iz 8. in 9. razreda. Trije osmošolci, Karin Borko, Blaž Kuhar in Domen Rotar, so osvojili bronasto Preglovo priznanje in se hkrati uvrstili tudi na državno tekmovanje.

V znanju biologije so za Proteusova priznanja tekmovali učenci 8. in 9. razreda. Šolskega tekmovanja se je udeležilo 15 učencev; od teh so trije devetošolci osvojili bronasto priznanje.

Šolskega tekmovanja v poznavanju sladkorne bolezni se je udeležilo 16 učencev iz 8. in 9. razreda. Pet jih je osvojilo bronasta priznanja, trije devetošolci, ki pa so si izborili tudi možnost sodelovanja na državnem tekmovanju, so bili Tina Novak, Blaž Podgoršek in Lea Rajh.

Območno združenje Rdečega križa Ormož je za učence 5. razreda organiziralo tekmovanje z naslovom »Preprečevanje nezgod

in prva pomoč«. Na medobčinskem tekmovanju so našo šolo zastopale petošolke Maja Filipič, Nuša Vugrinec in Janja Žinko ter dosegle 1. mesto.

Učenci naše šole še vedno sodelujejo tudi na debatnih turnirjih. Letos so ponovno sodelovali na več turnirjih po Sloveniji, pa tudi na dvodnevnem mednarodnem debatnem turnirju, ki ga je naša šola tudi organizirala. Več o tem pa smo že poročali.

V tem šolskem letu je bilo v lutkovni krožek vključenih 16 učencev, razdeljenih v dve lutkovni skupini. Mlajša skupina je izdelala lutke in pripravila predstavo Mačka in miši, druga skupina pa je pripravila predstavo z naslovom Žabec je žalosten. Obe predstavi sta bili odigrani na prireditvi Marčna pesem in na območnem lutkovnem srečanju v Ormožu, kjer so bili učenci za obe predstavi pohvaljeni. Pripravili so tudi predstavi za zaključno prireditev šole.

Tudi letos sta se otroški in mladinski pevski zbor udeležila revije pevskih zborov v Ormožu. Spremljali so jih strokovnjaki - ocenjevalci, ki so obema zboroma namenili odlične kritike, saj sta s tehnično in primerno izvedbo pesmi preseгла občinske meje in se oba uvrstila na regijsko nivo.

Naziv Športnik šole leta 2010 si je »priplezal« osmošolec Domen Rotar. Doslej je naslov področnega prvaka v plesih hip-hop, pop in latino osvojil dvakrat. Letos je postal področni prvak v Murski Soboti in bil član šolske ekipe, ki je osvojila 2. mesto na tem tekmovanju. Domen Rotar je bil najuspešnejši član ekipe plesalcev, ki je na državnem prvenstvu v Ribnici na Dolenjskem osvojila 8. mesto.

Športnica šole leta 2010 je postala devetošolka Tina Novak, ki je odlična plesalka in strelka. Tina si je letos na področnem prvenstvu v plesih hip-hop, pop in latino priplešala 2. mesto, na državnem plesnem tekmovanju je bila članica ekipe, ki se je uvrstila na 8. mesto, zelo uspešno pa je plesala že prejšnja leta. Kot strelka deluje sicer izven domače šole in kraja, strelja pa s serijsko puško in pištolo. Njeni rezultati so tako odmevni, da moramo najboljše izpostaviti: osvojila je 1. mesto na šolskem državnem tekmovanju, je članica ekipe, ki je dvakrat osvojila naslova državnih prvakinj, medalje je osvajala na številnih področnih tekmovanjih in pokalih.

Za naj učenko je bila izbrana devetošolka Andreja Gavez.

Naj učenec je postal osmošolec Domen Rotar.

Za naziv naj razred se potegujejo oddelčne skupnosti od 6. do 9. razreda. Točkujejo se vsa priznanja, pohvale, sodelovanja in udejstvovanja na različnih tekmovanjih, natečajih, srečanjih, prireditvah idr., se pravi vsestranska aktivnost učencev določenega razreda. Naj razred naše šole je postal 8. razred.

Čestitamo vsem dobitnikom priznanj in pohval in ostalim učencem, ki ste se to šolsko leto trudili, tako pri pouku kot tudi pri interesnih dejavnostih in na tekmovanjih. Zahvala pa velja tudi učiteljem, njihovim mentorjem, za vso strokovno pomoč in podporo. Naj bo šolsko leto 2010/2011 za vse še uspešnejše.

Antonija Filipič, učiteljica prvega razreda

Prvi šolski dan središke enajsterice

Enajst nasmejanih in radovednih glav in prvega septembra prvič prestopilo prag središke šole. Dovolj za nogometno ekipo, a malo za našo občino. Letos je to najmanj številčen oddelek na naši šoli. Prvi šolski dan je za otroke in njihove starše velik dogodek. In da bi ta dan ohranili v lepem spominu, smo jim na šoli pripravili prijeten program.

Zbrali smo se v šolski jedilnici, dve uri pozneje kot ostali učenci. V uvodu je vse prisotne pozdravil ravnatelj šole Franc

Šulek. Učencem je zaželel uspešno učenje in prijetno počutje v šoli, staršem pa, da naj podpirajo svoje otroke pri šolskem delu in dobro sodelujejo s šolo.

Učenci četrtega razreda so pripravili kulturni program. Ogledali smo si igrico Medvedek gre v šolo, poslušali pesmice o šoli in uživali ob veselih skladbica, ki so jih zaigrali muzikantje Vid, Peter in Ivan.

Da je bilo vzdušje še bolj praznično, je prvošolčke pozdravil tudi župan Jurij

Borko. Nato je sledila prva naloga za nove šolarje. S torbico na rami je bilo treba premagati pot in ovire na njej ter priti do učiteljice, ki je učencem podelila »medalje« v obliki medvedka in darilce, župan pa še zanimivo knjigo. Vsi učenci so junaško dokazali, da so dovolj močni za šolsko torbico in da jim tudi pot v šolo ne bo delala težav.

Nato so učenci z učiteljico sledili medvedkom na steni in poiskali pot v učilnico, starši pa so prisluhnili informacijam in napotkom šolske svetovalne delavke. Pridružil se je tudi policist, ki je starše seznanil, kaj vse morajo storiti za otrokovo varnost v prometu.

Učenci so ta čas veselo raziskovali svojo učilnico, predstavili so se in naučili pesmico, s katero so nato presenetili starše. In kot se za praznik spodobi, je na koncu sledilo še posebno presenečenje: torta v obliki medvedka in seveda prijetno druženje.

Ko berete te vrstice, središki prvošolčki že pridno delajo, lepo so se vživeli v šolsko okolje in so prav zadovoljni. Pravijo le, da se v šoli še nič ne učijo, saj naše delo poteka večinoma ob igri.

Vsi zaposleni jim želimo, da bi vsak dan v šolo prihajali z radovednim pričakovanjem, da bi jim bili šolski dnevi zanimivi in da bi iz šole odhajali čim bolj zadovoljni.

Jasna Munda, pomočnica ravnateljica za vodenje vrtca

Zaključek v vrtcu

Ob zaključku šolskega leta v vrtcu smo tudi letos pripravili prireditev za otroke, starše, babice, dedke ... in ostale goste. Zaradi nagajivega vremena smo se tokrat zbrali v šolski telovadnici.

Po pozdravnih nagovorih in zahvalah ravnateljica ter vodje vrtca so nastopili otroci iz vseh štirih skupin: »mlajši navihančki«, »račke«, »junaki« in »murenčki«. Obrazi obiskovalcev so izžarevali veselje in srečo ob pogledu na otroke, ki so peli in plesali ter bili v svoji otroškosti res prisrčni. Mini maturanti so z glasnim piskanjem na piščalke naznanili svoje slovo od vrtca.

Zaključno prireditev smo povezali tudi z zaključkom projekta Pasavček, čigar namen je spodbujati pravilno uporabo

otroških varnostnih sedežev ter varnostnih pasov med vožnjo v avtomobilu. Policist je otrokom podelil priznanja za sodelovanje v projektu, starše pa spomnil na nekaj pravil iz prometne varnosti. Programu je sledilo sproščeno druženje s pogostitvijo, pri čemer so najbolj uživali otroci, ki so se podili za žogami, se vzpenjali in spuščali po plezalni steni ali pa zvalili starše k stojnicam. Člani sklada vrtca so namreč pripravili boljši sejem otroških igrač, oblačil in ostale opreme, ki so jih prispevali starši in zaposleni. Izkupiček boljšjaka smo namenili skladu vrtca za nakup novih igrač in športne opreme, neoddane stvari pa smo podarili Rdečemu križu.

Zadovoljni smo si ob slovesu zaželeli prijetno, dolgo poletje.

Franc Krnjak

Iz zapraščenega spomina

Ste vedeli ...

... da se Ormož prvič omenja leta 1273 kot vas in dvajset let pozneje kot trg. Leta 1331 postane Ormož mesto. Središče se prvič omenja leta 1255, sočasno z Ormožem pa leta 1293 postane trg.

... da so bili ptujski gospodje lastniki Središča približno 200 let.

... da je dolgoletni uspešni središki župan Josip Šinko na šolskem vrtu 1872. leta posadil lipo - simbol slovenstva, vendar so jo morali na ukaz šolskega nadzornika odstraniti. Odtlej raste lipa na vrhu Gradišča, kjer kljubuje času.

... da zaslužni župan - starosta Josip Šinko - nima urejenega groba na središkem pokopališču, prav tako je zadnje počivališče prof. Matije Šinka, dobrotnika središkega trga, v takšnem stanju, ki ni ravno v ponos Središčanom.

... da sta bila že ob koncu junija 1945. leta v Obrežu nastavljen, uradno zaprisežena lovska čuvaja, Matej Kelemina, posestnik na Grabah, in Jakob Šef, mlinarski pomočnik.

... da je Okrajni NO Ptuj oktobra 1945. leta izdal lovske dovolilnice.

... da je imel gostilničar Bauman v lokalu pritrjeno tablo, ki je bila pokrita s črno tkanino, pod njo pa napis: »*Ali moreš ti vsaki drek videti*«.

... da je hotel hrvaški politik Stjepan Radić »odtrgati« Sloveniji Prekmurje, Ormož (Središče) in Ptuj, da bi imela Hrvaška neposredno zvezo z Avstrijo in Nemčijo. Tudi sicer so imeli Hrvati apetite po priključitvi Prekmurja Hrvaški, kar pa je preprečil madžaron Vilmoš Tkalec. V Medžimurju pa so žal uspeli.

... da je Čakovec dobil ime po madžarski plemiški družini Chak, ki je v 13. stoletju zgradila trdnjavo Čakovec - Chakthornya.

... da so središki prostovoljci za severno mejo v prevratnem letu 1918 tvorili močno Maistrovo udarno silo. Ti so največkrat na lastno pobudo, brez vednosti poveljujočih, formirali patrolje, ki so oborožene demonstrativno prepevale in izzivale (tudi s kakšnim strelom iz pušk) Avstrijce po mariborskih ulicah.

... da lahko z gotovostjo trdimo, da ima središka oljarna več kot stoletno tradicijo. Zgodovinski arhiv v Ptujju hrani zapis iz leta 1907 o zalogi bučnega olja.

... da je radičevskega kandidata, trgovca Veldina z Grab, prvak republikanske stranke, pisatelj, pesnik, dramatik in diplomat, Celjan Anton Novačan, na shodu v Središču, ker ga je Veldin motil z medklici, »*na licu mesta*« tako pretepel, da mu je zlomil obe roki.

... da so nameravali spominsko tablo o ustanovitvi OF pritrčiti na Bercetovi hiši v Steničjaku, a ker lastnik hiše tega ni dovolil, je plošča pritrjena na občinski hiši.

... da so se v času rajne Avstrije ormoški gasilci imenovali Freiwilligerfeuerwehr, skrajšano FF, središki pa s slovenskim poveljevanjem »požarna bramba« - PB. V času narodnostnih bojev so bili tudi gasilci vključeni v aktivnosti, zato so se medsebojno »cijavali«: Središčani Ormožane z FF - Fridauer Falloten in Ormožani Središčane Polstrauer Bauer.

... da je tik pred smrtjo gospa Jelisava Zadavec naročila svojemu možu Jakobu, da naj v njenem imenu plača en vagon strešne opeke za prekritje središke kapele.

... da je 23. julija 1923. leta središki župnik Jakob Cajnkar obhajal petdeset let mašništva. Župljani in njegovi sorodniki so mu želeli pripraviti slovesnost, vendar jo je zlatomašnik zaradi silne draginje odklonil. Tudi ni želel, da se mu izkaže kakršna koli posvetna čast. (Zlata izjema, ki ima tudi v današnjem času močno sporočilno noto!)

... da se je Sokolana po vojni preimenovala v »Dom ljudske prosvete«, pozneje je dobila ime »Dom partizana«, »Orlana« ali »Krekov dom« pa kinodvorana.

... da je v tridesetih letih prejšnjega stoletja središki župni upravitelj Alfonz Klemenčič uvedel (ponovno) v kapeli praznovanje sv. Antona - »Antonovo« - (17. januarja). Nekdaj se je posebno slovesno obhajal ta praznik, saj so tja v trumah prihajali sosedi Hrvati, ki so prinesli s seboj mesa, klobas, prediva i.dr., da bi jih ta svetnik obvaroval nesreče pri živini, zlasti pri prašičih.

... da je bila središka kapela še v 18. stoletju romarska cerkev, saj je imel Marijin kip v njej čudežno moč. Nekaj primerov:

Ob obisku kapele se je neka slepa ženska iz Konjic Mariji zaobljubila in je takoj spregledala.

Naslednji čudež se je zgodil, ko se je otrok močno opekel. Mati se je obrnila s priprošnjo središki Materi božji in čez noč je bil otrok zdrav, brez opeklin.

Štiri leta je neka mati iskala pomoč za svoje slepo dete. Po priporočilu žalostni Materi božji je otrok ozdravel.

Več let se ni mogla deklica zravnati in hoditi, pomikala se je le po rokah. Po zaobljubi žalostni Materi božji je ozdravela.

Jožefinizem je koncem 18. stoletja tudi s središkim svetiščem grobo obračunal.

... da je bil »*niže kapele*« postavljen sramotilni steber, pranger, in klop, na katero so polagali prešuštnike ali prešuštnice in jih bičali (»nametali so jim prisojeno število batin«).

... da je letos praznovala petdeseto obletnico redovništva bivša središka zdravnica Francka - Miriam Praprotnik. Deluje v Albaniji.

... da je bil dr. Štefan Kočevar do konca življenja zvest ilirizmu. Brez njegove gmotne pomoči Stanko Vraz ne bi preživel.

... da je slavni jezikoslovec Franc Miklošič nekaj časa kot otrok obiskoval ljudsko šolo v Središču, oz. na Grabah, ko je bil pri svojem stricu, župniku Martinu Miklošiču. Od tod je 1824. leta Miklošič odšel na varaždinsko gimnazijo.

... da se je leta 1916 k Dečku na »placu« (k Solarovim) v Središču zatekla begunska družina Cotič iz Mirna na Krasu, kjer so divjali hudi boji med avstrijsko vojsko in Italijani. Po enem letu se jim je pridružila še sorodnica z družino. To sta bili edini begunski družini v teh krajih.

... da so se kmalu po prvi svetovni vojni začela močna politična lobiranja o trasi železniške proge proti Ljutomeru. Program

Nadaljevanje na naslednji strani

Nadaljevanje s prejšnje strani

izgradnje proge je bil od SLS in ministrstva, ki ga je vodil dr. Anton Korošec, vendar so si pozneje zasluge pripisovali slovenski liberalci, na čelu z ministrom Gregorjem Žerjavom. Trenja so bila med dvema predlogoma za traso: prvo - kakor teče sedanja in drugo - iz Središča po dolini Trnave proti Ljutomeru. To traso je močno podpiral industrialec Jakob Zadavec, vendar je bil vplivni ivanjkovski poslanec Lovro Petovar uspešnejši. Časopis Straža je ob predaji proge zapisal »da je bil banket v Ljutomeru edina zasluga Pribičevičevih - Žerjavovih demokratov, zato se SLS iz protesta tudi ni udeležila otvoritvene slavnosti in s tem izrazila nezadovoljstvo in protest proti dr. Žerjavu, njegovim zaslugam in zaslu-

Trg pred občinsko hišo v Središču

gam njegovega kompanjona, poslanca Petovarja, ki imata v resnici za železnico toliko zaslug kakor kurjač, ki je kuril lokomotivo, katera je vozila na novi progi«.

Zadnje počivališče prof. Matije Šinka

Pieta (kip Marije z Jezusom) iz cerkve sv. Jerneja, ki je izginila neznano kam

... da so bile marca 1938 prve občinske volitve v združeni občini. Napredna lista Antona Kolariča iz Središča je dobila 323 glasov, kmečka lista Andreja Kovačiča iz Obreža pa 301 glas. »Naprednjaki so vlekli na volišče celo smrtno bolne ljudi. Volilec Cvilak iz Obreža je med potjo od Obreža do Središča umrl.« To je bilo smeha in političnih diskreditacij. Tudi to je demokracija!

... da so Godeninci spadali pred drugo svetovno vojno pod občino Kog, zgornji Šalovci pa pod občino Hum, oboji pa pod župnijo Središče.

Pieta v sedanji središki kapeli

... da so se po umiku Nemcev iz Središča 6. aprila 1945 zvečer pripeljali na motornem kolesu s prikolico trije nemški vojaki in v miru, ne da bi jih kdo motil, minirali mostove, sirotišnico, zažgali občinsko stavbo, posojilnico in šolsko poslopje, vendar so si pri šoli premislili. Posledice so bile zelo hude. Središki »partizani« so se pojavili komaj naslednji dan po prihodu Bolgarov.

... da je nemški častnik v eni sapi izpovedal šokantne opazke o Prlekijh. Zapisal je dobesedno: »Bil sem po celem svetu, pa nikjer nisem srečal tako dobrih ljudi! Ta človek bi ti dal vse na svetu, kar ima. Toda pazi, kaj dela za tvojim hrbtom. Prišel je prijavit sosed sosedu, brat brata. Teh tožb smo imeli na naši komandi že čez glavo in smo jih preprosto zavrgli. Toda, ali niso prišli tožilci in nas rotili: ga ne boste odpeljali, kaj čakate!« Komentar ni potreben!

... da se je v šestdesetih letih prejšnjega stoletja »na vejki pri Halužanovi luščici« prevrnila avtociстerna polna vina. To je bilo veselja za okoliško prebivalstvo, posebno za trnovske cigane in tudi za nekatere Središčane. Razlitega vina je bilo toliko, da so se ljudje dobesedno kopali v njem. Na omenjenem kraju trava ni rasla še nekaj let potem.

... da je bil leta 1969 na območju takratne KS Središče na pet prebivalcev en radijski aparat, na 23 prebivalcev en televizijski aparat in na družino 3,6 časnika.

Jurij Dogša

Obnovljena kočija »VIKTORIJA«

Pred leti je naš občan Jože Novak, st., iz Središča nabavil izjemen primerek konjske kočije, ki je bila v zelo slabem stanju. Kočija, z imenom Viktorija, je bila izdelana leta 1909. Leta 1919 so ji naredili še streho. Registrirana je bila leta 1925 - pod registrsko številko 2 3081 25. Torej je letos stara 101 leto.

Lastnik se je odločil kočijo obnoviti in usposobiti za vožnjo, s čimer je ohranil izjemen primerek naše kulturne dediščine, saj so take kočije, Viktorije, pomenile luksuzno izvedbo kočij za vožnjo z eno- ali dvovprego in so se z njimi vozili ob svečanih priložnostih premožnejši ljudje.

Kolarska dela pri obnovi je opravil mojster Zamuda iz Zamušanonov, mizarska dela Miška Senčar iz Trnovec v sosednji Hrvaški, tapetniška

dela Ivan Trstenjak iz Obreža, kovaška dela pa Franc Čavničar z Grab. Za obnovo je bilo potrebno ogromno delovnih ur odličnih mojstrov, ki so vsi izjemno opravili svoje delo, kar dokazuje sedanji izgled kočije.

Po obnovi je kočija svoj krst doživela v srcu slovenskega konjeništvu - Lipici, kjer so se člani Konjeniškega društva Središče ob Dravi udeležili 430-letnice kobilarne Lipica.

Obnovljena Viktorija

Kočija ob prihodu v Središče

Jurij Dogša

Kumova Astra

Lovcu Francu Čavničarju - »kumu« z Grab, se je konec julija zgodilo nekaj res zanimivega in neobičajnega.

Njegova psička Astra je polegla sedemnajst mladičev. Franc ima registrirano psarno - z imenom GRABLJENSKA - za vzrejo nemških ostrodlakih ptičarjev oziroma žimavcev, kot jih tudi nekateri lovci imenujejo. To je v Evropi zelo razširjena in uporabna pasma lovskih psov. Vsi mladiči - razen enega, ki je bil nekoliko manjši, so bili normalne velikosti in zdravi. Skupaj z vzrejnim referentom se je lastnik odločil in za nadaljnjo vzrejo doma pustil sedem korenjakov. To je bil prvi Astrin porod, a se je izkazala kot zelo dobra mati. Res sila zanimiv, redek in izjemen dogodek. Psici in psičkom želimo lepo in dolgo »pasje življenje«.

Astra s svojimi sedemnajstimi mladiči

Vesna Žerjav

Solate, solate, solate

Poletje s svojimi visokimi temperaturami ponuja našemu želodcu manjši počitek. Tek se zmanjša, več se gibljemo, potrebujemo lažjo hrano. Poletje je torej idealen čas za vstop v kraljestvo solat.

V Vaškem domu na Grabah je središka sekcija Aktiva kmečkih žena Ormož gostila Vlada Ogrizka, kuharskega mojstra, ki je stal pred (mogoče niti ne tako lahko) nalogo. Znašel se je v kraju, zapisanem bučnemu olju in prepričati bi moral dvanajst udeleženk, da se doma čim večkrat poskusijo v pripravi alternativnih solat.

Šobska, korenčkova, grška solata, solata z morskimi sadeži, solata z ječmenovo kašo ... Vse to je našim študentom in mlajšim že dobro znano, ostalim, ki se bolj navdušujejo nad »klasko«, pa seveda nekoliko manj. Solata je lahko tudi odlična samostojna jed. Ni treba, da je vedno zraven »falat mesa«. Vlado nam je izdal tudi par skrivnosti pri pripravi solat. Male tajne velikih majstora, so nekoč rekli.

Po prijetnem in koristnem druženju smo domov odšli v prepričanju, da so solate enostavno zakon. Naslednjič bomo »čarali« z vokom. Vabljeni!

Zdenka Dogša

Koncert dveh godb

V Sokolani so se središki godbeniki sredi septembra skupaj z gosti iz Nemčije - pihalno godbo AUER MUSI predstavili na krajšem, vendar za ušesa in oči zelo prijetnem koncertu. Še sreča, da so nemški godbeniki pripeljali s sabo še goste, ker bi v nasprotnem primeru bila dvorana skorajda prazna. Dogodek so popestrili s poznejšo zabavo z ansamblom Kostruni.

Obnovljen vaški križ

Zadnjo avgustovsko nedeljo je bila v Obrežu manjša, vendar dobro obiskana slovesnost ob blagoslovitvi obnovljenega križa, za kar sta poskrbeli družini Vivod in Šalamun.

Foto: Lazar

Odslej tudi na www.frko.si

Računalniške storitve, svetovanje
in spletna trgovina
Denis Raušl s.p.

Poštna ulica 5, 2277 Središče ob Dravi
GSM: 031 584 958, E-pošta in MSN: denis.rausl@gmail.com

- ▶ prevajanje (ang-slo, slo-ang), izobraževanje **NOVO**
- ▶ prodaja računalnikov, prenosnikov in računalniške opreme
- ▶ servis računalniške opreme
- ▶ čiščenje virusov in trojanskih konjev
- ▶ reševanje izgubljenih podatkov iz diskov

invent

Za občino Središče ob Dravi.

Mi zmoremo več!

Kandidati za svetnike vaše občine!

SDS

N.Si
Nova Slovenija
Križčanska ljudska stranka

Občina Središče ob Dravi je v svojem prvem mandatu uspela izvesti nekatere pomembne investicije, ki so za razvoj in komunalno ureditev zelo pomembne. Šola, vrtec, ceste, kulturne dvorane, trg v Središču, širokopašovni internet... so samo med večjimi investicijami. Bilo je še veliko manjših, nič manj pomembnih. Seštevek vseh investicijskih sredstev kaže številko preko 5 mil. EUR. Če pogledamo strukturo sredstev, ugotovimo, da bi brez uspešnih razpisov na evropska in državna sredstva, ta številka bila manjša za približno 1,8 mil. EUR. Razen regionalnih razvojnih sredstev, ki so občinam bile dodeljene v letu 2007 in jih te morajo skozi prijavljene projekte porabiti do leta 2013, je uspešnost na preostalih razpisih, bila velikokrat rezultat uspešnega lobiranja preko političnih strank in ministrstev. To je dejstvo, ki ga ne moremo zanikati in si pred tem zatiskati oči. Tisti ki to zanikajo in vztrajno trdijo, da to ni pomembno, delajo veliko škodo lastni občini, ki bo v svojem drugem mandatu (2010 – 2014), pristopila k izvedbi pomembnih projektov, kot so Poslovna cona, kanalizacija, obnova vodovoda, razvoj turizma, cest, geotermalna energija...

Stranki SDS in NSi, sta svojo pomembno vlogo odigrali pri postopkih in političnih odločitvah za lastno občino, ki je že v prvem mandatu upravičila svoje delovanje. Pridobivanje dodatnih sredstev v drugem mandatu bo še bolj pomembno, saj naštetih projektov z lastnim denarjem ne bomo mogli izvesti. Tukaj bomo rabili pomoč države in politike, denarja je na razpisih vedno premalo.

Zavedam se, da je število ljudi, ki so člani različnih strank, zelo malo. Ljudje so že naveličani dogajanj na državnem političnem nivoju. Vsak posameznik ima v demokratični državi pravico, da se odloča po lastni vesti in prepričanju, vendar se moramo tisti, ki smo neposredno odgovorni za vodenje in odločitve na občinski ravni zavedati, da moramo svoj politični in položajni status v polni meri izkoristiti v dobro razvoja naše občine.

Vsi, ki bomo 10. oktobra 2010 oddali svoje glasove, se moramo zavedati pomembnosti in odgovornosti Občinskega sveta. Odločitev o posameznem projektu v občini ni težka, če le ima za sabo finančno osnovo. Brez denarja ne moremo izpeljati pomembnih projektov, ki nas čakajo in bodo ključnega pomena za naš razvoj in obstanek.

Pridite 10. oktobra na volitve in oddajte svoj glas listi SDS-NSi in njihovim kandidatom. Dokazali smo že in bomo tudi vnaprej, da smo sposobni v našo občino pripeljati denar za projekte. Drugi to še morajo dokazati. Nimamo veliko časa, ta mandat bo za našo občino še pomembnejši.

»MI ZMOREMO VEČ« - LISTA SDS-NSi

Župan in kandidat za župana
Jurij Borko

LISTA ZA RAZVOJ OBČINE SREDIŠČE OB DRAVI

Spoštovane občanke, spoštovani občani!

Na volitvah 2006 ste nam zaupali večino v občinskem svetu, za kar se vam iskreno zahvaljujemo. Zaupali ste nam, da smo sodelovali pri formiranju občine in sprejemanju ključnih odločitev za njen uspešen dosedanji razvoj.

Sodelovali smo pri nastanku upravnih struktur občine ter pri sprejemanju dveh temeljnih aktov (statuta in poslovnika), odlokov in pravilnikov, ki so nujno potrebni za normalno delovanje občine. V okviru svojih pristojnosti in možnosti smo sodelovali z županom in s strokovno občinsko upravo. Pri našem delu nismo bili obremenjeni s politiko na lokalnem in državnem nivoju ali strankarskimi navodili, temveč smo delali neodvisno in pošteno ter logično razmišljali in presojali, kaj je v danih razmerah za naše ljudi najboljše.

Z aktivnim oblikovanjem in sprejemanjem proračunov smo namenjali potrebna sredstva za številne nujne in dolgo odlašane investicijske projekte ter si prizadevali za racionalno porabo proračunskih (davkoplačevalskih) sredstev.

Delali smo v občinskih odborih in komisijah ter oblikovali in sprejemali ključne odločitve, s katerimi smo ustvarili pogoje za prepotrebne investicijske projekte, ki so imeli kljub težkim gospodarskim razmeram namen izboljšati in polepšati življenje v naši občini. V odločanje o razvoju naše občine smo se trudili pritegniti čim širši krog ljudi. Skrbeli smo za smiselni enakomeren razvoj vseh krajev naše občine in vzpodbujali društva k aktivnejšemu delovanju ter jim zagotavljali solidno materialno osnovo za njihovo delovanje.

Upamo in verjamemo, da ste bili z našim delom v preteklem mandatu zadovoljni.

V kolikor nam boste zaupali tudi v prihodnje, nameravamo v mandatu, ki je pred nami sprejeti odgovornost za nadaljnji razvoj občine in delovanje usmeriti predvsem v:

- ustvarjanje pogojev za krepitev razvoja kmetijstva, industrije, obrti, turizma, predšolskega varstva, osnovnošolskega izobraževanja, zdravstvenega varstva, socialnega skrbstva in društvenih dejavnosti v naši občini;
- posodobitev cestne in komunalne infrastrukture;
- dokončanje začelih projektov, njihovo smiselno nadaljevanje in vključitev novih;
- aktivno pristopanje k ohranjanju lepega, zdravega naravnega okolja, ki nas obdaja;
- skrb, da naši občani ne bodo preobremenjeni z dajatvami, o katerih odloča ali bo v bodoče odločala občina;
- nadaljevanje poštenega, odgovornega in preglednega dela.

Razpolagamo z znanji in izkušnjami s področij, ki so potrebna za uspešno delovanje občine. Upravičili smo ime liste in dokazali, da ZNAMO, HOČEMO in ZMOREMO.

Zaupajte nam vaš glas tudi na volitvah 2010.

Naši kandidati za občinski svet so:

VOLILNA ENOTA 1 - SREDIŠČE

**Vesna Mele
Anton Prosnik**

VOLILNA ENOTA 2 - SREDIŠČE

**Andreja Resman
Bojan Mlakar**

VOLILNA ENOTA 3 - OBREŽ

**Jasna Munda
Drago Marčec**

VOLILNA ENOTA 4 - GRABE

Jurij Dogša

VOLILNA ENOTA 5 - ŠALOVCI

Anica Škrinjar

VOLILNA ENOTA 6 - GODENINCI

Zvonko Kerš

Koliko lahko prihranimo za ogrevanje

Prenove in zamenjave kotlov. Dajatve pri kurilnem olju se bodo občutneje povečale.

Ali ste vedeli, da v slovenskih gospodinjstvih prevladujejo zastareli in večinoma predimenzionirani kotli za ogrevanje na kurilno olje, ki so po nekaterih ocenah v povprečju starejši od 15 let? V kar nekaj občinah, kjer so že opravili analize in preglede ob pripravi lokalnih energetskega konceptov, so ugotovili, da so ravno starejši kotli eden izmed glavnih razlogov za visoko porabo energije gospodinjstev in hkrati priložnost za doseganje velikih prihrankov energije kot tudi denarja, ob hkratnem izboljšanju kakovosti zraka. Do izgradnje plinovodnega omrežja na zemeljski plin so se investitorji največkrat odločali za sistem ogrevanja na osnovi kurilnega olja. Pri takratnih gradnjah so bile fasade in strehe slabo ali nič izolirane. Prevladovala je vgradnja manj kakovostnih in tehnično zastarelih lesenih oken. Danes lastniki pazljivo razmišljajo tako o toplotni izolaciji gradbene konstrukcije, s katero lahko privarčujemo z energijo, kakor tudi o drugih oblikah ogrevanja, ki manj obremenjujejo okolje s škodljivimi izpusti. Te so cenovno ugodnejše in energetske varčne. Tudi država se je odločila, da bo podprla ta prizadevanja in poskrbela za subvencioniranje ali kreditiranje naložb tistih občanov, ki se odločajo za ukrepe, s katerimi bodo varčevali energijo.

Med prehodi na ekonomične in okoljsko ustrežnejše energente velja izpostaviti zemeljski plin. Ta je zanimiv za uporabnike, ki se odločajo za novogradnjo ali prenovo, predvsem na tistih območjih, ki že imajo razvejano plinovodno omrežje.

Tudi sami distributerji nudijo odjemalcem, ki se odločajo pri novogradnjah ali prenovah svojih stavb za prehod na zemeljski plin, vrsto ugodnosti: od kreditov z ugodno obrestno mero do brezplačne izdelave celotnega projekta notranje plinovodne napeljave, brezplačne demontaže z odvozom starih ogrevalnih peči in celo brezplačen obisk strokovnjaka.

Prof. dr. Vincenc Butala s Fakultete za strojništvo je preračunal, kakšni bi bili učinki, če bi vsaj 30 odstotkov od 160.000 kotlov na kurilno olje, kolikor naj bi jih po nekaterih ocenah imeli v Sloveniji, zamenjali s kotli na zemeljski plin. **Pri zamenjavi starejših kotlov na kurilno olje z novimi kondenzacijskimi kotli na zemeljski plin bi se poraba energije pri posameznemu odjemalcu zmanjšala za 30 odstotkov, emisije CO₂ pa bi se znižale za 94 ton na leto.** Po novih predpisih na področju učinkovite rabe energije se pri uporabi plinastih goriv lahko vgrajuje le kondenzacijske kurilne naprave in napredne plinske tehnologije alternativnih sistemov z visokim energetskega izkoristkom. Če seštejemo od 15 do 30 odstotkov boljši izkoristek sodobne tehnologije plinskih kotlov in v povprečju za 15 odstotkov¹ nižje cene zemeljskega plina, lahko gospodinjstva na letni ravni prihranijo vsaj 30 odstotkov ali več denarja za ogrevanje. Na ta način se vložena sredstva povrnejo dokaj hitro (v nekaj letih), po tem obdobju pa se odjemalci udobno ogrevajo z veliko nižjimi stroški.

Prehod na zemeljski plin pa je še toliko bolj upravičen, ker v prihodnosti ni mogoče napovedati natančne cene kurilnega olja, lahko pa se predvidi smer njenega gibanja. Država je v več dokumentih napovedala, da se bodo dajatve pri kurilnem olju postopoma dvigovale in do leta 2020 se bo cena kurilnega olja izenačila s ceno pogonskega dieselskega goriva na bencinskih črpalkah. Po trenutnih cenah to pomeni **podražitev kurilnega olja za 56 odstotkov oziroma 0,42 EUR/l**. Razlog za tako politiko je v dejstvu, da kurilno olje zelo onesnažuje okolje. Država želi na tak način zmanjšati njegovo porabo. Zato z odlašanjem odločitve o vgradnji bolj ekonomičnega sistema ogrevanja ne tratimo le časa in energije, temveč tudi svoj denar.

Mag. Urban Odar, direktor Gospodarskega interesnega združenja za distribucijo zemeljskega plina, postavlja zemeljski plin za naslednika lesa, premoga in nafte ter predhodnika vodika. **Po podatkih Evropske okoljske agencije (EEA) 45 odstotkov prebivalstva Slovenije živi na območjih, kjer je zrak prekomerno onesnažen s prašnimi delci. V Sloveniji je na leto kar 1.700 prezgodnjih smrti zaradi posledic bolezni, ki jih povzroča onesnaženje s prašnimi delci. Poleg tega imajo prašni delci še vrsto drugih negativnih učinkov. Pri uporabi zemeljskega plina pa prašni delci ne nastajajo**, zato je zemeljski plin tako tudi v Sloveniji najprimernejši energent za oskrbo v urbanih območjih. Država in občine bi si zato morale prizadevati za čim večji priklop odjemalcev na plinovodno omrežje. To bi vplivalo na boljšo kakovost zraka v lokalnih skupnostih in s tem na izboljšanje bivalnih pogojev in posledično na zdravje prebivalstva. Ob prenavljanju, obnovi, novogradnji, odločanju o zamenjavi grelnega kotla si uporabne informacije o značilnostih uporabe zemeljskega plina preberite na: www.zemeljski-plin.si ali pa na spletni strani lokalnega distributerja: www.mestni-plinovodi.si. Podrobnejše informacije lahko pridobite na poslovni enoti podjetja Mestni plinovodi d.o.o., v Ormožu.

Naslov in kontaktni podatki:

Mestni plinovodi d.o.o., PE Ormož
Hardek 34g, Ormož
Tel: 02 741 74 10, 04106370729
Kontaktna oseba: Franc Magdič

¹ Podatki se nanašajo na povprečje od leta 2005 do danes na območju Mestne občine Ljubljana. Podobna razmerja veljajo tudi drugod po Sloveniji.

Slačičarna Pri Rupertu
Božidar Borko s.p.
Slovenska cesta 53
2277 Središče ob Dravi

Tel: (02) 71 90 593

E-pošta: rupert.bozo@siol.net

E-stran: www.slascicarna-rupert.s

Odprto vsak dan od 7. – 22.
v torek od 7. – 12. ure.

Vrtnine Kranjčec
GODENINCI

Prodaja sveže zelenjave

Tel: 031 399 103
Fax: 021719 12 00
e-mail: vrtninekranjcec@gmail.com

KLASIČNA MASAŽA

in

REFLEKSNA MASAŽA STOPAL

Zorko Mira s.p., Šinkova ulica 8, Središče ob Dravi

Za klasično masažo pokličite 031-763 618
Pridem tudi na vaš dom! Se priporočam!

Frizerski studio **Moni**

Žensko, moško in otroško striženje.
Barvanje las in pramenov.
Fen-frizure in svečane pričeske.
Trajne in vodne ondulacije.
Ličenje s kozmetiko CARLO BAY.

Prodaja bio-ekološke kozmetike VILLA LODOLA.

Monika Kocuvan s.p.

Šolska ul.21, Središče ob Dravi
GSM:041-880 174, Tel:02/719 01 24

kemon
ITALIAN HAIR FASHION

Frizerski Studio Moni ponuja kvalitetno lasno kozmetiko KEMON in bio-VILLA LODOLA ter kozmetiko za ličenje CARLO BAY.

Hvala za zaupanje !

Foto Lazar

Obrazi 98
02/71 91 189

- Fotografiranje v ateljeju in na terenu
- Fotografiranje za dokumente
- Izdelava vizitk in koledarjev
- Reprodukcije starih fotografij
- Tampotisk in sitotisk na kulije, majice in vžigalnike

NOVO!

- 3 tesnila
- 5 komar
- 76 mm

Lepota bivanja

www.ventana.si

- okna (PVC)
- vrata (PVC, ALU)
- rolete (PVC, ALU)
- polkna (PVC)

brezplačna številka:
080 10 26

Štamberger d.o.o., Središče ob Dravi

ELEKTROSET

*Trgovina na drobno,
elektroinstalacije, servis*

Janežič Vekoslav s.p.
Grabe 20a
2277 Središče ob Dravi

E-mail : elektroset@volja.net
Telefon : (02) 719 13 48
Fax : (02) 719 13 48
GSM : (021) 564 002

Delovni čas:
Pon. - Pet. 9.00 - 16.00
Sob. 8.30 - 12.00

Prodajni program:
- elektromaterial, stikala
- žice, kablji
- električno ročno orodje
- svetilke, žarnice
- akustika
- bela tehnika
- mali gospodinjstvi aparati
- klimatske naprave
- kolesa
- računalniki in oprema

Program storitev:
- elektroinstalacije in meritve
- servis malih gospodinjstvi aparatov
- servis bele tehnike
- montaža klimatskih naprav
- servis in previjanje elektromotorjev
- servis računalnikov in opreme

gorenje
SAMSUNG
Panasonic
CANDY
PHILIPS
SIEMENS
ZANUSSI
BOSCH

Podjetje **Agrotrg Ormož d.o.o.** Hardek 44c vas tudi v času jesenske setve vabi v svoje prodajalne.

Pomagali vam bomo izbrati:

- ✓ semena ozimnih žit
- ✓ zaščitna sredstva
- ✓ mineralna gnojila

V mesecu oktobru vam nudimo:

- ✓ rože za grobove in gredice
- ✓ lončne krizanteme
- ✓ sveče
- ✓ vaze in posode za aranžiranje
- ✓ peske in zemljo za ureditev grobov

Obiščite nas v naših prodajalnah:

- **Trgovina AGRAR-MERKUR Središče ob Dravi**
- **Trgovina AGRAR-MERKUR Ormož**
- **Trgovina AGRAR-MERKUR Sveti Tomaž**

Na ČRPALKI v Ormožu (tel. 02 741 64 26) lahko naročite kurilno olje za prihajajočo zimo.

VESELIMO SE VAŠEGA OBISKA.

				SRBSKA JED IZ STROČJEGA FIŽOLA IN MESA		METULJ Z OČESCI NA KRILIH	BRITANSKI IGRALEC (ANTONY)	AVTOMOBILSKA OZNAKA ZA LIBANON	Avtor: JOŽE BORKO	SOL ALI ESTER OČETNE KISLINE	SLOVENSKA SMUČARKA FERK	
				DANSKI FIŽIK, NOBELOVEC (NIELS)					AMERICIJ			
				PODROČJE OKOLI MESTA								
				POLJE-DELEC								
									BRKATA PTICA UJEDA			
Občina SREDIŠČE OB DRAVI	STAROGRŠKA FILOZOFSKA ŠOLA	REGULACIJA	SL. REŽISER JEMERŠIČ			RIMSKA 4			AUGUST ŠENOVA			
			DARE ULAGA						IT. MATEMATIK (NICCOLO)			
GOROVJE MED SLEZJO IN ČEŠKO						IT. KEMIK (GIULIO)						
						RASTLINSKA VREČICA						
NAPOR					HRV. PEVKA ZLOKIČ					ZVEZA (ŽARG.)	RASTLINA ZA INDIGO	
					ANA V DALMACIJI							
SAMOGLASNIKA V MOKI			MESTO NA IRSKEM				LES ZA KURJAVO					
			NABIT DELEC ATOMA				LJUBEZENSKI SESTANEK					
LETALO					BEDAK, BUTEC							
					LOŠČILO							
ŠVEDSKI KEMIK, IZUMITELJ DINAMITA (ALFRED)						MAROŠKI TENISAČ (HICHAM)						
NAMIZNO PREGRINJALO						POSEBNO PLAČILO						
PLOŠČA ZA RAZSTAVNE PREDMETE					AM. IGRALKA BLYTH			SLOVENSKI GLASBENIK GJURIN				
					GRŠKI MITOLOŠKI SODNIK			SLOVENSKI NOVINAR PEČKO				
RUDOLPH VALENTINO			ZDRAVILO PROTI BOLEČINAM							AMERIŠKI PISATELJ (STEPHEN, RDEČI ZNAK HRABROSTI)	KNJIGA ZEMLJEVIDOV	
			KRATKA NIT									
SLOVENSKA IGRALKA IN PEVKA RIBIČ						SLOVENSKA PISAT. JAKOPIN						
						MOJZEŠOV BRAT						
SREDICA	ODRASEL SAMEC GOVEDA	PREBIVALEC IŠKE VASI					SL. PESNIK OGEN					
		AVST. SMUČAR (HANS)					POLJSKA CVETLICA					
SLOVENSKA PEVKA JURKOVIČ					SPOJ ROKE S TRUPOM				ALUMINIJ			
					SOGLASNIKA V VASI				IVAN LEVAR			
JUŽNO-AMERIŠKI INDIJANEC				PLAČILO ZA PORABLJENO VODO								
BARVA ZA LAŠE				DOGOVORJEN LIK, ZNAMENJE				BOGASTVO GOZDOV				

Rešitev križanke – gesla iz osenčenih polj prepisite na dopisnico in jo pošljite do 20. novembra 2010 na naslov: Uredniški odbor, Občina Središče ob Dravi, Trg talcev 4, 2277 Središče ob Dravi. Srečni izžrebanec prejme nagrado – bon v vrednosti 40 EUR za nakup živil.

SREDICA je glasilo Občine Središče ob Dravi. Člani uredništva: Zdenka Dogša – glavna urednica, Samo Kočevar – tehnični urednik, Stanko Zebec, Anita Kosec, Zlatka Marčec in Jasna Munda. Lektoriranje: Majda Tkalec. Grafični prelom: Boris Prelog. Tisk: Ptujška tiskarna d.o.o. Ptuj. Naslov: Uredniški odbor, Občina Središče ob Dravi, Trg talcev 4, 2277 Središče ob Dravi ali v elektronski obliki na urednistvo@sredisce-ob-dravi.si. Fotografija na naslovnici: Foto Lazar. ISSN 1855-7511